

GŁOS PORANNY

DZIENNIK SPOŁECZNY, POLITYCZNY I LITERACKI

Redakcja i Administracja Piotrkowska Nr. 101. — — — — — Cena 25 groszy — — — — — Telefony: Redakcja Nr 144-44 Administracji i Ekspedycji Nr 177-77 ... konta P.K.O. 66.155 i 64730
Redaktor przyjmuje od godz. 5-ej — 7-ej wieczorem.

ARESZTOWANIE 18 B. POSŁÓW

Barlicki, Lieberman, Witos, Pragier, Putek i inni w więzieniu

Interwencja u p. ministra Cara nie odniosła skutku

Warsz. koresp. „Głosu Porannego“ (Fr.) telefonuje:

Wczoraj o godz. 3 nad ranem, na polecenie władz bezpieczeństwa aresztowano szereg byłych posłów i to zarówno w Warszawie, jak i na prowincji.

Aresztowania objęły nie tylko byłych posłów obecnego Centrolewu, lecz również przywódcę Obwiespolu oraz szereg osób ukraińskiego UND'a.

W Warszawie zostali aresztowani: z klubu PPS. byli posłowie: dr. HERMAN LIEBERMANN, dr. ADAM PRAGER, NORBERT BARLICKI, prezes CKW. STANISŁAW DUBOIS, redaktor „Robotnika“, były poseł na drugi sejm, przywódca NPR'u KAROL POPIEL, z klubu „Wyzwolenie“: dr. JÓZEF PUTEK, wójt gminy Choczni i KAZIMIERZ BAGIŃSKI.

z „Piasta“ dr. WŁADYSŁAW KIERNIK, wreszcie były poseł endecki ALEKSANDER DĘBSKI, wielki oboźny Obwiespolu.

*
Pomiędzy godz. 3 — 4 nad ranem aresztowani zostali na terenie województwa krakowskiego: prezes „Piasta“, b. poseł WINCENTY WITOS, który bawił wczoraj w Warszawie i pociągiem wieczornym wyjechał w stronę Krakowa. Aresztowanie nastąpiło na stacji kolejowej Podgórze pod Krakowem.

*
Dalej aresztowani zostali na terenie tegoż województwa: b. poseł PPS. MASTEK i pos. CIOLKOSZ z tego samego klubu.

Ponadto aresztowany został w ciągu wczorajszej nocy w Białymstoku b. poseł ADOLF SAWICKI ze Stronnictwa Chłopskiego.

Na terenie Małopolski Wschodniej zaarrestowano czterech byłych posłów ukraińskich, a mianowicie: we Lwowie b. posłów CELEWICZA i PALIJEWA, w Brzeżanach b. posła IWANA LESZCZYŃSKIEGO z UNDA, a w Stanisławowie b. posła OSYPA KOHUTA z socjalno-radykalnej ukraińskiej partji.

*
Ogółem aresztowano na całym terenie Rzeczypospolitej 18 b. posłów, a to w Warszawie 9, w okręgu krakowskim trzech, w województwach wschodniej Małopolski 4, jedno go w Białymstoku i jednego w Radomiu.

Wszystkich aresztowanych przewieziono do tego samego więzienia, w Brześciu nad Bugiem.

Posłowie aresztowani w Warszawie wywiezieni zostali pod silną eskortą pociągiem, odchodzącym z dworca Wschodniego o godz. 6 rano.

Wszystkich aresztowanych posłów wywieziono z mieszkań na dworzec samochodami.

Aresztowanie b. posła Baćmaga

Donoszą z Radomia, że w nocy wczorajszej aresztowany został usunięty w swoim czasie za udowodnione mu nadużycia i kradzieże były poseł z klubu BB., Józef Baćmaga, wójt jednej z gmin.

Dlaczego dokonano aresztowań Komunikat urzędowy

Polska Agencja Telegraficzna rozesała następujący komunikat oficjalny:

WARSZAWA, 10, 9. (PAT). — W okresie ubiegłej sesji sejmowej władze bezpieczeństwa oraz władze sądowe zarejestrowały szereg przestępstw zarówno natury kryminalnej, jak i o charakterze politycznym, popełnionych przez b. posłów sejmowych. Ze względu na przepis art. 21 konstytucji, dotyczący nietykalności poselskiej, postępowanie sądowe w sprawach tych było uniemożliwione, bądź też stale utrudniane. Wnioski o wydanie posłów sądowi nie były załatwiane w terminach, ustalonych odnośnymi przepisami, albo mimo wyraźnych cech przestępstwa były załatwiane odmownie, jak to miało miejsce ostatnio z b. posłem Dworczaninem, który strzelał do policji i został aresztowany z decyzji władz sądowych, a marszałek sejmu zażądał wypuszczenia go na wolność.

Wobec wygaśnięcia mandatów poselskich, a co za tem idzie i nietykalności poselskiej, władze właściwe przystąpiły do wszczęcia

spraw nagromadzonych przez cały okres ubiegłej kadencji sejmowej. Na tej podstawie w dniu 10 września dokonano zatrzymania szeregu b. posłów, którzy dopuścili się przestępstw natury zarówno kryminalnej (kradzieże, oszustwa, przywłaszczenia itp.), i o charakterze politycznym (strzały do policji, na woływanie do gwałtów i nieposłuszeństwa władzy, wystąpienia antypaństwowe itp.).

Dochodzenia, które w sprawie zatrzymanych prowadzą władze bezpieczeństwa, będą skierowane do władz prokuratorskich.

Ze źródeł półoficjalnych komunikują, że aresztowanie byłych posłów nastąpiło na podstawie naku prokuraturji, pozostającego w ścisłym związku z wystąpieniami tych posłów na zjeździe krakowskim Centrolewu i uchwałami, skierowanymi przeciwko Prezydentowi Rzeczypospolitej itd. Co się tyczy posłów ukraińskich, to aresztowanie ich pozostaje w związku z działalnością sabotażową Ukraińskiej organizacji wojskowej.

Interwencja rady adwokackiej u p. ministra Cara w sprawie aresztowanych

Warsz. koresp. „Głosu Porannego“ (Fr.) telefonuje:

W godzinach południowych zebrała się na nadzwyczajne posiedzenie rada adwokacka w Warszawie, która po krótkich obradach uchwaliła protest przeciwko aresztowaniu 4 adwokatów warszawskich i członków tej rady, a mianowicie: dr. Liebermana, dr. Kiernika, dr. Pragiera i Dębskiego.

Protest ten został wręczony ministrowi sprawiedliwości p. Carowi na audjencji przez dziekana rady adwokackiej, mec. Nowodworskiego, wicedziekana adw. Zagórskiego i sekretarza p. Szacińskiego.

W proteście tym, który ogłoszony w jednym z dzienników, został skonfiskowany, rada adwokacka protestuje przeciwko aresztowaniu jej człon-

ków i domaga się od ministra sprawiedliwości interwencji, celem wypuszczenia ich na wolność.

Min. Car odpowiedział delegacji, że aresztowanie odbyło się poza jego wiedzą i że zwróci się do odpowiednich władz o dostarczenie mu materiału.

Dalej p. minister oświadczył, że uważa protest rady adwokackiej za przedczesny, gdyż władzom administracyjnym przysługuje prawo przetrzymania aresztowanych przez 48 godzin pod śledztwem.

W odpowiedzi p. dziekan Nowodworski zaznaczył, że aresztowanie wymienionych b. posłów odbyło się sprzecznie z procedurą, która w takich wypadkach obowiązuje. Na tem wizyta została zakończona.

Profesty przeciwko aresztowaniom

Zarząd główny stronnictwa narodowego na odbytem posiedzeniu powziął ostrą rezolucję, przeciwko aresztowaniu b. posłów.

Ksiądz Gąsiorowski, Chaciński i Bittner (Ch. D.) złożyli oświadczenie, że o ile aresztowania nastąpiły w związku z kongresem Centrolewu w Krakowie, to oni solidaryzują się jako uczestnicy tego kongresu z aresztowanymi.

Na dziedzińcu „Robotnika“ odbyło się wczoraj zebranie w związku z aresztowaniem b. posłów. Policja aresztowała trzy osoby.

Na wczorajszym posiedzeniu rady miejskiej została zgłoszona przez koło narodowe, Ch. D. PPS. i NPR. interpelacja w sprawie dokonania aresztowań b. posłów. Interpelację odczytał ks. Śmigieński.

Również na wczorajszym posiedzeniu rady miejskiej w Krakowie przyjęto rezolucję, protestującą przeciwko dokonanym aresztowaniom.

Sejm śląski na swym posiedzeniu wczorajszym również zaprotęstował przeciwko dokonanym aresztowaniom.

Nerwowy nastrój w stolicy

Manifestacje w śródmieściu

Aresztowania, jakie nastąpiły w ciągu wczorajszej nocy, wywołały piorunujące wrażenie wśród b. posłów, przebywających w Warszawie, z których wielu mieszka w hotelu sejmowym i w obrębie zabudowań sejmowych.

W godzinach przedpołudniowych socjaliści zwołali posiedzenie Centralnego komitetu wykonawczego. Liderzy Centrolewu porozumiewali się celem wydania wspólnej deklaracji, której treść podajemy na innym miejscu.

W godzinach wieczorowych w centrum miasta miały miejsce manifestacje. Grupki demonstrantów wznosząc okrzyki przeciw rządowi, domagały się uwolnienia aresztowanych posłów. Policja rozproszyła demonstrantów. Jednego z uczestników aresztowano, ale tłum go odbił. Do poważniejszych zajść nigdzie nie doszło. Mimo to nastrój jest niezmiernie podniecony. Na ulicach wzmocnione posterunki Policji.

Dalszy ciąg wiadomości o aresztowaniach na stronie 3-ej.

Odol wyróżnia się z pośród wszystkich innych środków do płókania ust swoją specyficzną właściwością

pokrywania jamy ustnej mikroskopijną lecz nieprzepuszczalną antyseptyczną warstwą, której działanie trwa jeszcze kilka godzin po przepłókaniu. Tej trwałości działania nie posiada żaden inny preparat. Kto codziennie używa Odolu, ten posiada pewność, że jego zęby są zabezpieczone przeciwko działaniu bakterji gnilnych i fermentacyjnych, które niszczą zęby. Odol jest rzeczywiście doskonałym środkiem

Zmiana ordynacji wyborczej

Ostatni wywiad marszałka Piłsudskiego i wywołane enuncjacja ta polemiki postawiły przed opinią publiczną pytanie, jaką drogą może legalnie być zmieniona ordynacja wyborcza.

W sferach sanacyjnych utrzymują, iż ordynacja wyborcza nie jest związana z konstytucją i może być zmieniona w drodze zwykłego dekretu.

Otóż podobny pogląd zdradza kompletną nieznajomość tak ogólnych zasad prawa publicznego, jak też i obowiązującego polskiego prawa konstytucyjnego.

Wobec tego, iż szerzenie powyższego zgoła błędnego poglądu stwarza w opinii publicznej zamęt, nie od rzeczy będzie wyjaśnić, choć pokrótce, jak sprawa się ma w rzeczywistości. Aby zaś lepiej pokazać, jak dalece propagatorzy omawianych błędów operują nie faktami, o dowolnem, specjalnie zmyślonem koncepcjami, pozwolę sobie przytoczyć odnośne teksty prawne.

Przedewszystkiem rozpatrzmy pierwsze błędne twierdzenie, wedle którego ordynacja wyborcza nie jest związana z konstytucją.

Wystarczy przeczytać artykuły 11, 12, 13, 14, 15, 16, 18, 20, 36, 42, 65, 108 konstytucji. Nie będę cytował wymienionych artykułów, ograniczę się tem, iż przytoczę jedynie najbardziej jaskrawe ustępy.

ART. 11. Sejm składa się z posłów, wybranych na lat 5, licząc od dnia otwarcia sejmiku, W GŁOSOWANIU POWSZECHNEM, TAJNEM, BEZPOŚREDNIEM, RÓWNEM I STOSUNKOWEM“.

ART. 12. „Prawo wybierania ma każdy obywatel polski BEZ RÓŻNICY PŁCI, który w dniu ogłoszenia wyborów ukończył LAT 21, używa w pełni praw cywilnych i ZAMIESZKUJE W OKRĘGU WYBORCZYM przynajmniej od przedednia ogłoszenia wyborów w „Dzienniku Ustaw“. Prawo głosowania może być wykonywa-

ne tylko OSOBIŚCIE. WOJSKOWI W SŁUŻBIE CZYNNEJ nie mają prawa głosowania“.

ART. 36. „Senat składa się z członków, wybranych przez poszczególne WOJEWÓDZTWA w głosowaniu POWSZECHNEM, TAJNEM, BEZPOŚREDNIEM, RÓWNEM I STOSUNKOWEM. Każde województwo stanowi JEDEN OKRĘG WYBORCZY, przyczem w stosunku do liczby mandatów sejmowych na ilość mieszkańców LICZBA MANDATÓW DO SENATU wynosi jedną czwartą część“.

Wreszcie przypomnę, iż według ART. 18 konstytucji „bliźsze postanowienia o wyborach określi ordynacja wyborcza“ L. j. USTAWA, jak potwierdza art. 42.

Aby uprzytomnić sobie znaczenie przytoczonych artykułów konstytucji dla ordynacji wyborczej t. j. dla ustawy o wyborach, należy pamiętać podstawową zasadę polskiego prawa państwowego, mianowicie art. 38 konstytucji, który brzmi: „ŻADNA USTAWA NIE MOŻE STAĆ W SPRZECZNOŚCI Z NINIEJSZĄ KONSTY-

TUCJĄ ANI NARUSZAĆ JEJ POSTANOWIEN“.

Samo przez się rozumie się, iż to podstawowe ograniczenie władzy ustawodawcy dotyczy również i dekretów Głowy Państwa. Z powyższego widzimy, że wymienione artykuły konstytucji, zawierające tak ważne dla ordynacji wyborczej elementy, jak system reprezentacji, powszechność wyborów, niezależność głosowania, prawo proporcjonalności, wiek wyborczy, niewspółistość, prawo wybieralności i t. d. stanowią dla ustawy o wyborach istne nakazy imperatywne, których ordynacja wyborcza ominąć nie może i z którymi nie może być w sprzeczności. Omawiane artykuły konstytucji stanowią dla ordynacji wyborczej nakazy ramowe i ustawa o wyborach nie jest niczem innym, jak ustawą specjalną, mającą za zadanie przeprowadzenie i urzeczywistnienie nakazów konstytucji.

Niesłuszne więc jest twierdzenie, iż ordynacja wyborcza nie jest związana z konstytucją. Ci, co tak twierdzą, zapominają o kardynalnej zasadzie, wyrażonej w art. 38 konstytucji.

Przejdźmy do pobieżnego rozpatrzenia drugiego twierdzenia prasy sanacyjnej, jakoby konstytucja mogła być zmieniona w drodze zwykłego dekretu.

Z wyżej wspomnianych przez nas art. 18 i 42 wynika, iż ordynacja wyborcza jest to ustawa o wyborach, a wedle art. 3 konstytucji „organami narodu w zakresie ustawodawstwa są sejm i senat“. Prawda, obok normalnego ustawodawstwa istnieje t. zw. wyjątkowe ustawodawstwo za pomocą dekretów Głowy Państwa, to ostatecznie jednak ustawodawstwo, jako wyjątkowe, nie może być przedmiotem interpretacji rozszerzającej. Zresztą w interesującym nas wypadku zbyteczna jest wszelka analiza prawna, wystarczą odnośne teksty.

Otóż podpisana przez pana Prezydenta prof. Ignacego Mościckiego, przez p. marszałka Piłsudskiego, jako ministra spraw wojskowych ustawa z d. 2 sierpnia 1926 roku, zmieniająca i uzupełniająca konstytucję marcową mówi w art. 5 o tem, iż Prezydent Rzplitej ma prawo w czasie, gdy sejm i senat są rozwiązane wydawać

rozporządzenia z mocą ustawy, ale jednocześnie zaznacza, że „ROZPORZĄDZENIA TE NIE MOGĄ JEDNAK DOTYCZYĆ ZMIANY KONSTYTUCJI... ANI TEŻ ORDYNACJI WYBORCZEJ DO SEJMU I SENATU“. Należy dodać, iż art. 2 ustawy „o upoważnieniu Prezydenta Rzplitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy“ t. j. dekretów jest jeszcze wyraźniejszy, albowiem stanowi, iż „ROZPORZĄDZENIA TE DOTYCZYĆ NIE MOGĄ... zmiany ordynacji wyborczej do sejmiku i senatu, ustaw samorządowych, ordynacji wyborczej do organów samorządu, zmiany granic województw“.

Jak widzimy, na mocy ZNOWELIZOWANEJ po przewrocie majowym konstytucji, zmiana ordynacji wyborczej została wyłączona z pośród materji, które mogą być regulowane w drodze dekretów.

ZMIANA ORDYNACJI WYBORCZEJ MOŻE BYĆ ZATEM DOKONANA JEDYNIEM W DRODZE USTAWY.

Należy przytem odróżniać 2 rodzaje zmian: z jednej strony zmiany postanowień ordynacji wyborczej, wpływających z wyrażonych, imperatywnych nakazów konstytucji — jak to równość, powszechność, tajność, stosunkowość głosowania, wiek wyborczy, okręgi i inne podkreślone naprz. przez nas w artykułach 11, 12 i 36 momenty, z drugiej zaś strony zmiany punktów ordynacji wyborczej, o których konstytucja bezpośrednio nie mówi i określenie których pozostawia swobodnej woli, uznaniu ustawodawcy. Pierwsza kategoria zmian ordynacji wyborczej podlega tej samej procedurze co i zmiana konstytucji, t. j. procedurze, przewidzianej w art. 125 konstytucji i wymaga większości KWALIFIKOWANEJ, druga zaś kategoria zmian ordynacji wyborczej może być dokonana drogą zwykłej ustawy, t. j. wymaga nie kwalifikowanej, a tylko zwykłej większości sejmowej.

S. CZECZELNICKI

Mieszkam na 150-em piętrze!

Nieprawdopodobne rekordy budownictwa amerykańskiego

Nietylko Europejczycy, ale też — niekiedy wprawdzie — i Amerykanie zjadliwie krytykują amerykańską manję budowania coraz wyższych drapaczy chmur. Ci złośliwi krytycy wskazują na to, że drapacze chmur nie są produktem koniecznym, lecz wyrastają na podłożu obłądzenia rekordów. Nie dawno w Londynie wygłosił amerykański architekt Delano odczyt, w którym ostrzegał swych angielskich kolegów przed naśladowaniem wzoru amerykańskiego. Amerykański filozof John Devey w ponurych barwach maluje obraz miasta, składającego się z „wielkich drapaczy chmur, w których na wyższych piętrach mieszkać będzie uprzywilejowana garstka społeczeństwa, pod-

czas gdy olbrzymia reszta dusić się będzie bez słońca w piekielnych czeluściach suteryn i piwnic.

Ale mimo tego pesymizm rywalizują ze sobą amerykańscy multimiljonierzy w budowaniu wciąż nowych drapaczy nieba. Nowy Jork liczy obecnie 72 domy o więcej niż 30 piętrach, a m. in. jest 15 budynków, które przewyższają piramidę Cheopsa. Fabrykant samochodów Chrysler wybudował na 42 ulicy gmach wysokości 310 metrów, o 77 piętrach, a więc przewyższający wieżę Eiffla w Paryżu. 66 65 i 68 piętra wynajęte zostały na 21 lat za 3 i pół miljonów dolarów przez „Klub chmur“ który tam będzie prowadził restaurację. Ale mr. Chrysler nie długo będzie się cieszył swym rekordem, albowiem na miejscu zdemolowanego hotelu Astorja stanie nowy kolos, który składać się będzie z 85 pięter, a wysoki będzie na 430 metrów. Na dachu tego kolosu będzie port lotniczy dla aeroplanów. Pasażerów tych aeroplanów zapomocą specjalnie zbudowanego elevатора transportować się będzie na ulice Nowego Jorku.

Zaledwo opinia publiczna dowiedziała się o planach budowy tego olbrzyma, a już zaskoczona została wiadomością, że panowie Noyes i Schulthe przystępują do budowy gmachu o 150 piętrach i o wysokości 530 metrów. Dowiedzianno się też o fantastycznym planie architekta Lloyd Wrighta, który chce budować drapacz chmur ze szkła. Meble mają być ze stali i aluminium. Napewno znajdzie amatora wśród milionerów na ten swój projekt, chociaż już te-

raz, zanim powstały jeszcze podwaliny tego domu, tysiące kraży złośliwych żartów na ten temat. Małżonkowie nie będą mogli ze sobą się kłócić, bo wszystko będzie można widzieć poprzez szklane ściany. Zamrze wogóle małżeńskie życie, a nikt nie będzie mógł uciec przed swym wierzycielem... Panuje też obecnie wśród nowojorskiej plutokracji inna zwarjowana moda na t. zw. penthouses, t. j. małe domki, zbudowane na dachu olbrzymiego drapacza chmur wśród kwitnących ogrodów. Pionierem tej mody był milioner Hutton, który sprzedał swój stary dom i namówił pewnego inżyniera, by na dachu jakiegoś drapacza chmur stworzył kopję tego starego zdemolowanego domu. Za tę kopję o 3 piętrach i 66 ubikacjach płaci Hutton rocznie 75.000 dolarów. Także Alfred E. Smith, kontrkandydat Hoovera przy wyborach na prezydenta Stanów Zjednoczonych mieszka — w takim „penthouse“ na dachu jakiegoś drapacza nieba na piątej Avenue. Zbudował tam sobie „solarium“ coś w rodzaju zimowego ogrodu ze szymbami, które przepuszczają ultrafioletowe promienie. W tem to solarium spaceruje Smith, który kiedyś był proletariuszem...

Dr. med. 7423

S. Niewiażski

Specjalista chorób skórnych wenerycznych i moczopłciowych leczenie światłem, badanie krwi i wydzielin
Andrzeja 5, telef. 159-40
Przyjmuje od 8—11 i 5—9 w. w niedziele i święta od 9—1
Oddzielna poczekalnia dla pań

W Bułgarii o Polsce

Dziesiąta rocznica odparcia ofensywy bułgarskiej na Polskę znalazła szerokie uwzględnienie w prasie bułgarskiej. We wszystkich większych pismach ukazały się notatki lub artykułiki, podnoszące znaczenie tego historycznego faktu. Ostatnio bułgarski dziennik „Swobodna Riecz“, wychodzący w Sofji, zamieścił dłuższy artykuł pióra p. Ottona Barbara, wielce zasłużonego dla bliźnienia polsko-bułgarskiego; autor zaznajamia bułgarskich czytelników z przebiegiem wypadków przed dziesięciu laty, które zakończyły się zwycięstwem oręża polskiego i zawarciem korzystnego traktatu z Sowietami w Rydze.

Wielki podwójny program!

SZALONY KSIĄŻE

W rolach głównych:

Joan Crawford, William Haines
(Slim) Karol Dane.

Braterska miłość

W rolach głównych: 2 królowie humoru:

(Slim) Karol Dane, George Artur

Miłość! Sport! Humor! Emocja!
to dewiza tych filmów!

Następny program
kina „CAPITOL“

Jak dokonano aresztowań

U p. Liebermana

Według opowiadania domowników p. Liebermana aresztowanie jego odbyło się w sposób następujący:

O godz. 3 nad ranem do mieszkania b. posła Liebermana przy Al. Ujazdowskich 22 weszli: komisarz policji, posterunkowy, żandarm i dozorca kamienicy.

Po wkroczeniu do sypialni komisarz zwrócił się do p. Liebermana zapytaniem:

— Czy pan jest b. posłem Liebermanem?

— Tak jest.

— Proszę pokazać swą legitymację.

P. Lieberman pokazał swą legitymację, na co komisarz policji odpowiedział:

— Jest pan aresztowany!

I na żądanie pokazał rozkaz aresztowania podpisany przez ministra spraw wewnętrznych p. Składkowskiego.

Następnie komisarz oświadczył:

— Ma pan dziesięć minut czasu do ubrania się.

Gdy p. Lieberman zapytał na to: — A co się stanie, jeżeli będę się ubierał 11 minut?

— Zobaczysz pan co się stanie — brzmiała odpowiedź.

Przed wyprowadzeniem komisarz kazał wziąć p. Liebermanowi ciepły płaszcz. P. Lieberman został odwieziony samochodem.

U p. Kiernika

Syn b. posła Kiernika w następujący sposób opowiada o aresztowaniu ojca.

— O godz. 3 w nocy zadzwoniono do naszego mieszkania (Praskok 2).

— Brat mój wstał z łóżka i zapytał: — kto tam?

— Odezwał się głos stróża naszej kamienicy: Swój...

— Czego pan chce? — zapytał mój brat.

Przyniosłem depeszę — odpowie dział stróż.

Gdy brat mój zaproponował, aby dozorca podał depeszę przez drzwi, odezwał się głos z za drzwi:

— Proszę otworzyć, tu policja.

Po tych słowach do mieszkania wszedł komisarz policji, dwaj policjanci mundurowi, i żandarm wojskowy i jakiś cywilny.

Komisarz wszedł do sypialni małżeńskiej pp. Kierników i przystąpiwszy do łóżka b. posła Kiernika, oświadczył że jest zaaresztowany.

— Czy ma pan rozkaz aresztowania? — zapytał p. Kiernik.

Na to komisarz pokazał rozkaz aresztowania podpisany przez min. Składkowskiego.

Ponieważ p. Kiernik jest od 2 dni chory i ma 38 stopni gorączki, oświadczył, że nie jest zdolny do transportu.

W odpowiedzi komisarz policji zwrócił się do asystującej mu cywilnej osoby, wzywając aby zbadał p. Kiernika. Po zbadaniu oświadczył:

— Lekarz stwierdził, że pan jest zdolny do podróży.

Gdy później p. Kiernik zapytał komisarza o nazwisko lekarza, który go badał, komisarz odpowiedział:

— Nie wiem jak się nazywa ten lekarz.

Po pożegnaniu się z żoną i dziećmi p. Kiernik został wyprowadzo-

ny. Na ulicy czekał samochód. Samochodem tym odwieziono p. Kiernika w stronę szosy grochowskiej.

U p. Barlickiego

Aresztowaniu p. Barlickiego towarzyszyły dramatyczne sceny. P. Barlicki mieszka w hotelu sejmowym przy ul. Wiejskiej. Gdy go o budziły o godz. 3 w nocy pukania do drzwi i głosy kilku osób, myślał w pierwszej chwili, iż to jakiś napad. Zaryglował więc drzwi i zaczął wzywać pomocy. Zaalarmowała no straż marszałkowską, która nadbiegła do hotelu.

Dopiero gdy komisarz policji wyjaśnił, że ma rozkaz aresztowania podpisany przez min. Składkowskiego, p. Barlicki otworzył drzwi.

Został on, podobnie jak inni, odwieziony samochodem.

W hotelu sejmowym

Prócz posła Barlickiego z PPS, aresztowano w hotelu sejmowym mieszkających na czwartym piętrze posłów: Bagińskiego i Putka z Wyzwolenia, ponadto przepro-

wadzono rewizję w mieszkaniu nieobecnego b. posła Hausnera z PPS. Mieszkający w hotelu opowiadają, że w ciągu nocy budził ich wielki ruch na schodach, następnie zaś w jednym z pokoi otwarto się okno i odezwały się krzyki: „Ratunku! Na pomoc! Napad!”

Jak się potem okazało, wołał tak b. poseł Barlicki w przekonaniu, iż istotnie jest to napad. Straż marszałkowska pospieszyła na pomoc, jednakowoż nie dopuszczono jej; do pokoju p. Barlickiego weszła tymczasem policja i żandarmi.

Zajścia w Tarnowie

Dwu policjantów rannych. — Salwa policji w powietrze

TARNÓW, 10 IX. (Tel. wł.). W godzinach południowych doszło do zajść ulicznych. Liczne grono demonstrantów usiłowało przedostać się przed starostwo, gdzie natrafiono jednak na kordon policyjny. Wobec tego, że z tłumu padły kamienie w stronę policji, raniąc lekko policjantów, policja dała salwę w powietrze. Demon-

Konfiskaty dzienników

Warsz. koresp. „Głosu Porannego“ (Fr.) telefonuje:

W dniu 10 bm. został zajęty nr. 248 „Kurjera Warszawskiego“ wydanie wieczorne, za umieszczenie protestu rady adwokackiej oraz artykułu p. t. „Aresztowanie przywódców opozycji“. Poza tym zostały skonfiskowane następujące dzienniki „Wieczór warszawski“ i „Extrablatt“ oraz „ABC“ za opis aresztowania pos. Dąbskiego.

stranci zostali rozproszeni. Z pośród demonstrantów nikt nie został ranny. W mieście panuje spokój.

Jak wiadomo Tarnów i okolice jest domeną wpływu stronnictwa „Piast“ i aresztowanego wczoraj p. Witośa, który tu posiada najwięcej zwolenników.

Odezwa wyborcza Centrolewu zblokowanego w „Związku obrony prawa i wolności ludu“

Warsz. kor. „Głosu Porannego“ (Fr.) telefonuje:

W dniu wczorajszym zespół pięciu stronnictw Centrolewu: P. P. S., Wyzwolenie, Str. Chłopskie, Piast i N. P. R., zjednoczonych w bloku wyborczym pod nazwą „Związek obrony prawa i wolności ludu“ wydał dłuższą odezwę do społeczeństwa.

Na wstępie czytamy, że wybory będą rozstrzygnięciem przez naród czy kraj opowiada się za dyktaturą, czy przeciwko niej. Odezwa zwraca uwagę na ciężki kryzys gospodarczy i wypływającą stąd nędzę pracowników. Dyktatura nie potrafiła zaradzić złu. Następuje szereg ostrych ustępów pod adresem rządu i jego kierownika.

„W tych warunkach — głosi odezwa — P. P. S., Wyzwolenie, Stronnictwo Chłopskie, „Piast“ i N. P. R. postanowiły: w celu likwidacji pomajowego systemu rządzenia, przywrócenia pełnej mocy konstytucji i prawu, zwycięstwa demokracji i uczynienia ludu gospoda-

rzem kraju, w imię lepszego jutra Rzeczypospolitej Polskiej, w imię potrzeb i dążeń ludu pracującego wsi i miast, w imię prawa, wolności i sprawiedliwości społecznej, jako podstaw odzyskanej w krwi i męce niepodległości Polski, w imię moralności w życiu publicznym społeczeństwa — utworzyć dla wyborów do sejmu i senatu jednolity front wszystkich ludzi pracy, jednolity związek obrony prawa i wolności ludu“.

„Zdajemy sobie sprawę, że wszystkiego, co nas dzieli. Nikt z pośród nas nie wyrzeka się całości swoich programów i poglądów. Po trafimy wszakże w toku wspólnej pracy i walki uznanować wzajemne nasze przekonania i uczucia religijne, społeczne, czy polityczne. Rozumiemy bowiem wszystko to, co nas dziś łączy. Demokracja polska nie po raz pierwszy w dziejach zdaje egzamin w obliczu historii. Musimy iść razem jeżeli Polska ma ustalić swój byt niepodległy, jeżeli chcemy naprawdę dźwi-

gnąć w Polsce świadomą siebie demokrację, zdolną do twórczości i pracy, jeżeli chcemy naprawdę postawić tamę przeciwko faszyzmowi i komunizmowi“ — czytamy dalej.

Następuje ustęp, głoszący, iż aresztowanie przedstawicieli demokracji nie rozwiąże tragedii Polski.

Wkońcu odezwa zawiera program wyborczy Centrolewu skonkretyzowany w 14-tu punktach następujących:

- 1) energiczna walka z katastrofą gospodarczą wsi i klęską bezrobocia
- 2) praca nad powiększeniem dobrobytu ludności pracującej wsi i miast
- 3) naprawa ustroju rolnego
- 4) sprawiedliwa reforma podatkowa
- 5) przestrzeganie ustaw, chroniących pracę przed wyzyskiem
- 6) ubezpieczenie na starość i od inwalidztwa pracy
- 7) kontrola nad kartelami
- 8) uprzystępnienie taniego kredytu dla drobnego rolnictwa

9) popieranie ruchu spółdzielczego i walka z klęską mieszkaniową

10) zmniejszenie budżetu państwa do granic możliwości gospodarczej społeczeństwa i odpowiednia przebudowa budżetu

11) zaprowadzenie koniecznych oszczędności w szafowaniu groszem publicznym

12) wprowadzenie demokratycznych samorządów terytorjalnych i ubezpieczeniowych

13) rozbudowa szkolnictwa

14) bezwzględnie pokojowa polityka Rzeczypospolitej i stanowcza obrona nienaruszalności jej granic.

Ch. D. chce bloku ze Stronnictwem Narodowym

Warszawski koresp. „Głosu Porannego“ (Fr.) telefonuje:

B. Poseł Bittner (Ch. D.) odleciał wczoraj samolotem do Poznania w celu interwencji w episkopacie polskim, by ten wpłynął na Stronnictwo Narodowe, by utworzyło wspólną listę wyborczą z Chacdecją.

Pogrzeb dr. K. Dłuskiego

WARSZAWA, 10 IX.

W dniu 10 września rb. o godz. 10 min. 30 odbył się z kościoła św. Aleksandra pogrzeb ś. p. dr. Kazimierza Dłuskiego.

Nawę główną kościoła św. Aleksandra wypełnił: przedstawiciel prezydenta Rzeczypospolitej, szef kancelarii cywilnej dr. Lisiewicz, przedstawiciel marszałka Piłsudskiego — pierwszy wiceminister spraw wojskowych gen. Konarzewski, p. marszałkowska Aleksandra Piłsudska, ministrowie: Prystor i Staniewicz, b. premier Sławek, prezes sądu najwyższego, p. Leon Sułkowski, wiceminister dr. Hubicki, drugi wiceminister spraw wojskowych gen. Fabrycy, b. marsz. senatu dr. Szymański, min. Patek, przedstawiciel szefa sztabu głów-

nego, płk. Zamorski, komendant garnizonu płk. dr. Wieniawa-Długoszowski, p. Wacław Steroszewski, przedstawiciele miasta Warszawy, organizacji społecznych i politycznych oraz liczne rzesze.

Na trumnie spoczywał wieniec Prezydenta Rzeczypospolitej, a obok insygnia orderu Polonia Restituta II klasy, którym smarły był odznaczony.

Po nabożeństwie i wyniesieniu trumny przez strzelców — ruszył kondukt otwierany przez szwadron szwoleżerów z orkiestrą, oraz kompanję Strzelca.

Zwłoki wyprowadzono na dworzec główny, skąd wagonem udzielonym przez Prezydenta Rzeczypospolitej przewieziono będą do Zakopanego.

„Graf Zeppelin“ w Moskwie

MOSKWA, 10 IX. Dziś o godzinie 8 min. 40 zjawił się nad Moskwą sterowiec niemiecki „Graf Zeppelina“.

Olbryzmie tłumy wyległy na plac, na którym sterowiec wylądował. Na ulicach miasta nie zwykle ożywienie; wszyscy opuścili mieszkania, by przypatrzeć się „Zeppelinowi“.

Sterowiec krążył nad miastem dwie godziny.

MOSKWA, 10 IX. (PAT). — Sterowiec niemiecki „Graf Zeppelin“ odleciał z Moskwy o g. 16.40.

Wśród nich dyrektor ministerjalny urzędu spraw zagranicznych dr. Trautmann, przedstawiciel rządu Z. S. S. R. Floksarman, członek ambasady sowieckiej w Berlinie

Lorentz i delegat tow. rolniczego Aeroarcti Bruns. Przybycia sterowca oczekują w Moskwie w środę rano, Trasa lotu wlezie przez Drezno, Pilę, Tczew, Malborg, Kowno, Dynaburg, Wielkie Łuki i Rzew.

LWÓW, 10 IX. Wczoraj wieczorem miały miejsce znów dwa nowe akty sabotażu.

Około 7-ej wieczór posterunkowy w Kulparkowie, przechodząc torem kolejowym, spostrzegł położoną na szynach stertę z kamieniami i podkładkami. Funkcjonariusz policji zaalarmował natychmiast władze kolejowe, które przeszkodziły akcie. Torem tym miał nadjechać wkrótce pocąg pospieszny do Bukaresztu.

HERBATA SIBUNION

w oryg. ang. opakowaniu.

???

O jej zaletach przekonacie się sami!

Wczorajsze uchwały rady ministrów

WARSZAWA, 10, 9. (PAT). — Dnia 10 bm. odbyło się pod przewodnictwem prezesa rady ministrów marszałka Piłsudskiego posiedzenie rady ministrów, na którym powzięte zostały następujące uchwały:

W sprawie przyznania dodatkowych kredytów w budżecie ministerstwa pracy i opieki społecznej na dopłaty do skarbu państwa do funduszu bezrobocia oraz na pomoc dla bezrobotnych w wysokości 15 milionów złotych.

Poza tym rada ministrów powzięła uchwałę o odbudowie salin w Bochni i mianowała ministra spraw wewnętrznych naczelnym komisarem nadzwyczajnym do spraw walki z epidemiami, oraz zafatwiał szereg spraw bieżących.

Przygotowania do wyborów w Łodzi

Formowanie komisji okręgowych i obwodowych

Pierwsze posiedzenie okr. komisji wyborczej

Dzień wczorajszy i dzisiejszy poświęcone zostały sporządzeniu spisu delegatów samorządu i urzędu wojewódzkiego do okręgowych i obwodowych komisji wyborczych.

Po skompletowaniu komisji okręgowej przewodniczący komisji nr. 13 sędzia Korwin-Korotkiewicz zamierza zwołać pierwsze konstytucyjne posiedzenie, celem wyznaczenia przewodniczących 165 obwodów wyborczych, na jakie podzielona została Łódź. Posiedzenie to zwołane zostanie najprawdopodobniej na sobotę dn. 13 b. m. i poza nominacją przewodniczących obwodowych komisji opracowany zostanie na niem szczegółowy kalendarzyk wyborczy dla naszego miasta. (g)

Zebranie członków komisji obwodowych

Jak się dowiadujemy, w przyszłym tygodniu przewodniczący okręgowej komisji wyborczej w porozumieniu z komisarzem wyborczym zwoła zebranie wszystkich członków obwodowych komisji wyborczych.

Na zebraniu tem zostaną odczytane ustępy ustawy, traktujące o pracy w obwodach podczas wyłożenia list wyborców, o odwołaniach i t. p.

Przed wyborami odbędzie się powtórne zebranie, na którym omawiana będzie technika głosowania do sejmu i senatu. (b)

Delegaci samorządu łódzkiego

W sali rady miejskiej odbyło się wczoraj wieczorem specjalne posiedzenie konwentu senjorów, poświęcone sprawie dokonania wyborów członków okręgowej i obwodowych komisji wyborczych z ramienia samorządu łódzkiego.

Jak wiadomo, miasto deleguje do okręgowej komisji wyborczej czterech przedstawicieli, wybranych przez radę miejską (jednego członka komisji mianuje wojewoda), oraz po 3 przedstawicieli do każdej ze 165 komisji obwodowych.

Na posiedzeniu konwentu rozwinęła się debata na temat sposobu przeprowadzenia wyborów i wreszcie po dyskusji, stosując klucz partyjny, postanowiono do okręgowej komisji wyborczej wydelegować, proporcjonalnie do układu sił w radzie miejskiej, 3 socjalistów i jednego przedstawiciela pozostałych partii mniejszości.

Z decyzji tej okazali jednakże niezadowolone radni - żydzi, którzy domagali się, aby z ich ramienia, podobnie, jak przy poprzednich wyborach sejmowych, wszedł do okr. komisji jeden przedstawiciel.

Protest frakcji żydowskich uwzględniono. W ten sposób z ramienia miasta wejdzie do okręgowej komisji wyborczej 2 przedstawicieli P. P. S., 1 innych polskich frakcji i 1 przedstawiciel frakcji żydowskich.

Następnie konwent senjorów ustalił klucz, według którego poszczególne frakcje re-

dzieckie otrzymają swych przedstawicieli w 165 obwodowych komisjach wyborczych. Po podaniu przez frakcje kandydatów biuro rady miejskiej sporządzi całą listę, która przyjdzie zostanie na dzisiejszym posiedzeniu plenum. Imienna lista ogłoszona zostanie dziś wieczorem na posiedzeniu. (g)

Delegaci władz wojewódzkich

P. wojewoda Jaszczołt podpisał nominacje członków w okręgowych komisjach wybor-

czych, znajdujących się na terenie województwa łódzkiego.

Do okręgowej komisji wyborczej nr. 13 z siedzibą w Łodzi, zamianowany został w charakterze członka naczelnik wydziału administracyjnego urzędu wojewódzkiego, Aleksander Tymieniecki.

Do okręgowej komisji nr. 14, zamianowany został p. Antoni Izydorek, referendarz starostwa grodzkiego.

Do okręgowej komisji nr. 15, z siedzibą w Koninie, zamianowany został inżynier Władysław Dunin.

Do okręgowej komisji nr.

16, z siedzibą w Kaliszu, zamianowano inż. Ignacego Bujnickiego, dyrektora elektrowni miejskiej w Kaliszu.

Do okręgowej komisji nr. 18, z siedzibą w Piotrkowie, zamianowany został Jan Drozda - Gierymski, dyrektor gimnazjum państwowego w Piotrkowie. (a)

Korespondencja wyborcza instytucji państwowych

W związku z okresem przed wyborczym i ożywionym w

związku z tem ruchem m. in. w urzędach pocztowych władze centralne wydały zarządzenie, na mocy którego przesyłki i pisma, przesyłane przez urzędy i instytucje państwowe, mają prawo pierwszeństwa w dostarczaniu ich przed innymi przesyłkami i korespondencją.

Przesyłki i korespondencja, wysyłane w związku z okresem wyborczym przez instytucje i urzędy państwowe, o ile mają być traktowane jako przesyłki pospieszne, pierwszo planowe, zaopatrzone być muszą w pieczęć: „Pilne. Wybory. Wolne od opłat”. (a)

Nastroje pracującej Łodzi

Uchwały związków zawodowych w przededniu zjazdu Centrolewu i wyborów sejmowych

Robotnicy domagają się od rządu pomocy dla bezrobotnych

W dniu 9 b. m. w sali okręgowej komisji związków zawodowych pod przewodnictwem b. senatora Danielewicz odbyła się konferencja zarządów związków zawodowych wchodzących w skład O. K. Z. Z.

Na porządku dziennym konferencji znajdowały się sprawy: manifestacji Centrolewu w dniu 14 września, wyborów do sejmu i senatu, budowy domu robotniczego w Łodzi, oraz sprawa bezrobocia.

Sprawę manifestacji referował b. sen. Danielewicz, wskazując na konieczność zespólnienia wszystkich sił robotniczej w walce o demokrację, praworządność i poszanowanie narodu i jego przedstawicielstwa.

„Konferencja okręgowej komisji związków zawodowych uchwala wziąć udział w manifestacji na rzecz demokracji i czystych wyborów do sejmu i

senatu i wzywa wszystkich członków związków zawodowych wchodzących w skład O. K. Z. Z. do wzięcia udziału w manifestacji”.

Sprawę wyborów do sejmu i senatu referował również p. Danielewicz, który przedstawił zebranym sytuację przedwyborczą, wskazując na konieczność wzięcia masowego udziału klasy robotniczej w pracy wyborczej, aby wybory do sejmu i senatu dały zwycięstwo demokracji. Przy poprzednich wyborach zawsze związki klasowe szły wspólnie z polską partią socjalistyczną i to samo powinno mieć miejsce obecnie. Po przemówieniu przyjęto następującą rezolucję:

„Konferencja zarządów związków zawodowych postanawia w akcji wyborczej do sejmu i senatu iść wspólnie z PPS, pod hasłem walki o demokrację, o rozbudowę ubezpie-

czeń socjalnych i walki z kryzysem gospodarczym oraz o Polskę socjalistyczną”.

Sprawę budowy „Domu Robotniczego” referował p. Walczak. Zakomunikował on zebranym, że rada miejska przyznała O. K. Z. Z. plac pod budowę domu robotniczego, ale uchwała ta nie została jeszcze zatwierdzona przez województwo.

Omawiając sprawę bezrobocia referent zaznaczył, że mimo pewnej poprawy w uruchomieniu przemysłu, faktyczna liczba bezrobotnych prawie, że się nie zmniejszyła, gdyż przemysłowcy zatrudniają robotników w godzinach nadliczbowych. To też sprawa ta musi być przedmiotem ciągłej uwagi organizacji robotniczych, albowiem wkrótce skończy się sezon budowlany i nowe masy powiększą armię bezrobotnych.

Również według opinii sfer przemysłowych, obecna poprawa w przemyśle jest tymczasową i bardzo możliwą, że załame się w miesiącach zimowych.

Biorąc powyższe pod uwagę należy uczynić wszystko, aby masy bezrobotnych, nie znalazły się bez pomocy i środków utrzymania.

Wkońcu p. Walczak podaje do wiadomości postępowanie administracji monopolu spirytusowego w Łodzi, która rozda robotnikom deklaracje bezpartyjnego bloku współpra-

cy z rządem, i groźbą wydalenia z pracy zmusza robotników do podpisywania tychże. Jest to postępowanie godne największego potępienia. Po referacie przyjęto następującą rezolucję:

„Konferencja stwierdza, że mimo pewnej poprawy w uruchomieniu przemysłu — liczba bezrobotnych się nie zmniejszyła. Niedługo skończy się okres zatrudnienia robotników przy robotach sezonowych — budowlanych i inwestycyjnych, co powiększy armię bezrobotnych. Wobec powyższego konferencja zwraca się do rządu, aby przyszedł bezrobotnym z pomocą żywnościową i opałową, oraz przyznał zapomogę do rąk tym wszystkim bezrobotnym, którzy wyczerpali lub wyczerpią prawo do zapomogi ustawowej.

Jednocześnie konferencja protestuje najenergiczniej przeciwko obcinaniu przez rząd samorządom kredytów na prowadzenie robót inwestycyjnych, przez co powiększa się liczba bezrobotnych i półbezrobotnych. Zebrani domagają się przywrócenia kredytów w poprzedniej wysokości.

Konferencja wzywa wszystkich zatrudnionych robotników i robotnic do bezwzględnego przestrzegania ustawowego czasu pracy i dopilnowania aby prace we wszystkich fabrykach i zakładach pracy były ściśle stosowane według obowiązującej w danym przemyśle umowy. (ge)

Środek tak wspaniale usmięrczający ból, jest często przedmiotem podrabiania. Dlatego też przy bólu głowy i zębów, przeziębieniu, reumatyzmie, należy przyjmować tylko tabletki, które jak i opakowanie opatrzone są znakiem BAYER.

ISTNIEJE TYLKO JEDNA ASPIRINA!

Dodatkowa komisja poborowa

W dniu dzisiejszym urzędują na terenie Łodzi dodatkowe komisje poborowe dla roczników 1908 i starszych, którzy nie mają uregulowanego stosunku do służby wojskowej i dotychczas z jakichkolwiek względów przed komisją nie stawali.

Dla poborowych wymienionego rocznika i starszych, zamieszkałych na terenie Łodzi, urzęduje komisja poborowa w PKU. Łódź —

Miasto, przy ul. Al. Kościuszki 21, zaś dla poborowych zamieszkałych na terenie powiatu łódzkiego, wspomnianego rocznika i starszych, urzęduje dziś komisja w lokalu PKU. Łódź-powiat, przy ul. Piotrkowskiej 187.

Stawający przed komisją poborową winni być zaopatrzeni w dokumenty osobiste, stwierdzające tożsamość stawającego. (a)

Kongres Centrolewu w kinie „Oświatowem”

Przemówienie wygłosi również prezydent Ziemięcki

Jak się dowiadujemy, zapowiedziany na dzień 14 bm. kongres Centrolewu w Łodzi odbywać się będzie w gmachu kina „Oświatowego”.

Udział w kongresie wezmą prezydja komitetów okręgowych poszczególnych partii, wchodzących w skład Centrolewu, a zatem PPS, NPR., Wyzwolenie, Stronnictwo Chłopskie.

Przedstawiciele tych partii złożą deklaracje, a przemówienia wygło-

szą b. poseł Ziemięcki i Kowalski (PPS), b. poseł Wyrzykowski (Wyzwolenie), b. poseł Wrona (Str. Chłopskie).

Po powzięciu odnośnych rezolucji kongres zostanie zamknięty, a na Wodnym Rynku odbędzie się zgromadzenie ludowe, poczem uformuje się pochód, który przejdzie ulicami Główną, Piotrkowską aż do Zielonego Rynku, gdzie ma się rozwiązać. (b)

Do 2 tys. złotych wysłać można za jednym przekazem

Z dniem 10 bm. wejdzie w życie rozporządzenie p. ministra poczt i telegrafów o podwyższeniu kwoty przekazów pocztowych i telegraficznych w obrocie krajowym do kwoty zł. 2,000 na jednym przekazie. Dotychczas za jednym przekazem można było wysłać maksymalną kwotę 1,000 zł. Z tym samym terminem dopuszczone zostało obciążenie — pobraniem do kwoty 2,000 zł. przesyłek listowych, listów wartościowych i paczek w obrocie krajowym.

KURSY GIMNASTYKI, RYTMIKI I PLASTYKI Z KRUSZÓWNY I M. ALPERNÓWNY

Osiągając się w naszym mieście już ustaloną renomą kursy gimnastyki, rytmiki i plastyki, pozostające pod kierownictwem pp. Z. Kruszówny i M. Alpern-Rotbardowej, wznawiają w poniedziałek, dnia 15 bm. lekcje. Program nauki obejmuje: gimnastykę higieniczną (kultura ciała), rytmikę dla pań, paniątek i dzieci, oraz lekcje akrobatyki i gimnastyki tanecznej.

Dbając o wysoki poziom kursów, stosuje kierownictwo ciężkie ulepszenia, zarówno pod względem rozszerzenia zakresu nauki, jakoteż w dziedzinie metodycznej, według najlepszych wzorów, zdobywanych podczas częstych odwiedzin szkół zagranicznych, a w ubiegłych miesiącach — wiedeńskich.

Zapisy przyjmuje sekretariat, mieszczący się przy ul. Zachodniej 66 (lokal zw. zaw. prac. miejskich) od godz. 5 — 7 po poł. tel. 168-55.

Śmiertelne strzały przy ulicy Przędzalnianej

Pięć osób aresztowanych

W dniu wczorajszym około godziny 5 po południu mieszkańcy domu przy ulicy Przędzalnianej 21 zostali zaalarmowani kilkoma strzałami rewolwerowymi, dochodzącymi z klatki schodowej.

Wśród lokatorów domu zapanowała panika, tembardziej, iż rozeszła się wersja, jakoby handyci napadli na mieszkańców.

W trakcie padających strzałów na klatce schodowej dały się słyszeć jęki. Zamknięto bramę domu i zaalarmowano policję.

Po upływie kilku minut przybył samochodem kierownik VIII komisariatu z 4 policjantami, którzy po zastosowaniu wszelkich środków ostrożności z rewolwerami gotowymi do strzału weszli do klatki schodowej. Ujrzeni tam w kałuży krwi mężczyznę zranionego kulą rewolwerową w brzuch, leżącego bez przytomności.

Na wezwanie policji syn właściciela mieszkania 17-letni Mieczysław otworzył drzwi i wyjaśnił, iż jacyś nieznani mu sprawcy dokonali napadu na ich mieszkanie, przyczem usiłowali wyłamać drzwi i zamordować ojca jego, Walentego Łuczyckiego, leżącego w łóżku obłożnie chorego.

Stając w obronie życia ojca, a może i własnego, syn zabarykadował drzwi różnymi meblami, poczem strzelał z za tej prowizorycznej barykady z re-

wolweru ojca, który wyjął z szuflady stołu.

Z polecenia komisarza Więckowskiego policjanci przeprowadzili skrupulatną rewizję w całym domu, podczas której znaleźli na strychu 3 osobników, ukrytych za starymi meblami i skrzyniami.

W międzyczasie przybyło pogotowie ratunkowe, którego lekarz stwierdził u rannego ciężką ranę postrzałową w brzuch; kula przebiwszy jelita, przeszła na wylot i utkwiała w ścianie.

Po udzieleniu rannemu pierwszej pomocy, lekarz przewiózł go w stanie beznadziejnym do szpitala im. małż. Poznzańskich.

Przeprowadzone dochodzenie policyjne ustaliło, iż ciężko rannym jest 23-letni Zygmunt Paweł (Niska 5-7), który wspólnie z bratem swym 38-letnim Józefem, oraz jego kolegami 38-letnim Antonim Pawłowskim (ul. Łagiewnicka 124) i 27-letnim Edmundem Lange (Napiórkowsk. 76) przybyli do domu przy Przędzalnianej 21 i usiłowali wtargnąć do mieszkania Walentego Łuczyckiego, z którym mieli porachunki osobiste.

Gdy syn Łuczyckiego, 17-letni Mieczysław, odmówił otwarcia drzwi, napastnicy przysta-

pili przy pomocy przyniesionych ze sobą łomów do wyłamywania drzwi, grożąc zabójstwem w razie niewpuszczenia ich do mieszkania.

Syn Łuczyckiego, widząc grożące ojcu niebezpieczeństwo, począł strzelać do napastników przez drzwi. Jedna z kul ugodziła Zygmunta Paweła, wyłamującego drzwi łomem.

Pozostali napastnicy spłoszeni strzałami oraz alarmem, wnikłym w dom, ukryli się na strychu, pozostawiając ciężko rannego kolegę w korytarzu przed drzwiami mieszkania Łuczyckiego.

Przyparty do muru Mieczysław Łuczycki wyjaśnił, iż po ucieczce napastników i stwierdzeniu, iż jednego z nich ciężko zranił, rewolwer „Hiszpan” 9 mm. oddał na przechowanie koleżce swemu 19-letniemu Stefanowi Dymenckiemu, zamieszkałemu w tymże domu, gdyż ojciec jego nie posiadał zezwolenia na broń.

Wobec tych zeznań policja udała się do mieszkania Dymenckiego, od którego odebrała rewolwer i aresztowała go za przechowanie narzędzia zbrodni.

W wyniku pierwotkowego dochodzenia policja zatrzymała w areszcie Mieczysława Łuczyckiego, Stefana Dymenckiego, Józefa Paweła, Antoniego Pawłowskiego i Edmunda Lange do dyspozycji sędziego śledczego Taubenszlaka.

Jak informują nas w szpitalu Poznańskich, lekarze zwątpili o utrzymanie Paweła przy życiu. (p)

Nie używam ani maszynki do golenia ani środków depilacyjnych

„takyżuję się” to jest tysiąc razy lepsze!

mówi p. Yvette Labrousse, królowa piękności

Miss Francja 1930

TAKY

krem paryski

niszczy włosy w przeciągu kilku minut i jest środkiem zupełnie bezpiecznym. „TAKY” jest do nabycia we wszystkich eleganckich sklepach.

Skrzynka do listów

Szanowny Panie Redaktorze!

Uprzejmie proszę o zamieszczenie w Pańskim poczytnym piśmie następujących kilku słów:

W dzienniku „Hasło Łódzkie” z dnia 9 września rb. ukazała się wzmianka pod tytułem „Ukrócić butę hakatystów”, która zarzuca urzędnikom kasy chorych m. Łodzi, w osobach: Werdina, Cynzera i Luniaka, wystąpienia szowinistyczne, w stosunku do społeczeństwa polskiego.

Niżej podpisani wyjaśniają, iż słowa i czyny, wspomniane w wymienionym artykule są niezgodne z prawdą, bowiem słowa, jak „Tylko naród umysłowo niedorozwinięty, może urządzać takie pochody”. „Jeżeli chcecie wojny, to najpierw pozbierajcie z pruskich śmietników ich stare maski” itp., nigdy nie były wypowiedziane w takiej formie w jakiej zostały umieszczone w „Hasle”. Prawdą natomiast jest, że nazajutrz, po demonstracjach przeciwko mowie min. Treviranusa, podczas których zdemolowano między innymi redakcję dziennika robotniczego „Łódzki Volkszeitung” zaczęto w kasie chorych dyskutować na ten temat, co pociągnęło za sobą wymianę zdań; jednakże nie na temat międzynarodowych stosunków, lecz tylko o jakości na lokal dziennika socjalistycznego, który stał i stoi zawsze na stanowisku, by robotnik polski i niemiecki żyli w przyjaźni.

Trudno podpisanym osądzać hakatyzm bowiem każdy z nas spełnił nie tylko nałożone przez państwo polskie obowiązki, lecz ponadto w zrozumieniu obowiązków obywatelskich, spełnił je również z całą lojalnością. Pociągnięto pracownika kasy chorych: Werdin, wstąpił jako ochotnik do armii polskiej, gdzie na froncie przelewał swą krew, jako obywatel państwa polskiego.

Niechaj te kilka słów szczerą prawdą, będą odpowiedzią na nie słuszne i niezgodne z prawdą zarzuty, skierowane przeciwko nam.

Raczej przyjąć Sz. Panie Redaktorze itd.

Werdin
Cynzer
Luniak

Wyrok w procesie oszustów

Trzej oskarżeni zostali skazani na karę od jednego do półtora roku więzienia

W dniu wczorajszym, tak jak zapowiedzieliśmy, w godzinach południowych sąd okręgowy w Łodzi ogłosił wyrok w procesie bandy oszustów pseudo-akademików, którzy zbierali datki na kolonje studenckie.

Mocą wyroku zostali skazani: Izaak Kurjański i Feliks Guterman po 1 roku i 6 miesięcy więzienia, Izrael Girszlak na 1 rok więzienia. Wszystkim skazanym zaliczono areszt prewencyjny. Małgorzata Skierkowska została uniewinniona z braku dowodów winy.

W motywach wyroku sąd pisał, że wina wszystkich skazanych została udowodniona przedewszystkiem przyznaniem się samych oskarżonych oraz zeznaniami świadków zbadanych w czasie śledztwa i że sąd przeszedł do tak niskiego wymiaru kary ze względu na to, iż nie była to banda zorganizowana, celem dokonywania oszustwa, lecz oskarżeni działali wspólnie od przypadku do przypadku. Skierkowską sąd uniewinnił, gdyż zbadani świadkowie na przewodzie sądowym nie ustalili, żeby Skierkowska wraz z pozostałymi oskarżonymi wspólnie dopuszczała się oszustwa, lecz jeździła ona z Girszlakiem, który kładł na jej utrzymanie.

DZIŚ w Radio Godz. 16.30 **Match Hitomi** **Walasiewiczówna**

Co się dzieje w Tomaszowie?

POZYTECZNA INOWACJA I ZRUJNOWANE CHODNIKI.

Dyrekcja pocztowo-telegraficzna przeprowadza obecnie w Tomaszowie zamianę powietrznej sieci telefonicznej na kablową. Roboty prowadzone są już cały miesiąc i wkrótce będą zakończone.

Zmuszeni jesteśmy jednak bardzo ujemnie się wyrazić o sposobie prowadzenia tych robót, gdyż technik nadzorujący nad temi robotami z całą bezwzględnością rujnuje chodniki i z całą niedbałością reperuje takowe z powrotem, narażając w ten sposób skarby państwa na straty, gdyż prywatni właściciele chodników oraz magistrat nie pozwalają na niszczenie swej własności i już obecnie skierowują skargi do dyrekcji. Należy podkreślić, że miasto jest bardzo wdzięczne dyrekcji za nowoczesną inowację, ale nie może pozwolić by ulice po przeprowadzeniu robót wyglądały jakby po przejściu trąby powietrznej, a przechodnie narażali się na zwichnięcie nóg.

Apelujemy do dyrekcji, by wezwiała w wytworzone stosunki i wysłała na miejsce swego kontrolera.

DR. St. Bibergal
MONIUSZKI 11
TELEFON 163-22
Choroby skórne i weneryczne, elektroterapia
Przyjmuje od 8-10 i od 5-8 w, w niedz. od 10-12.

ZMNIEJSZENIE SIĘ LICZBY BEZ ROBOTNYCH.

Ogólna liczba bezrobotnych w ubiegłym tygodniu sprawozdawczym wynosiła 3300 osób; zmniejszenie w porównaniu z poprzednim tygodniem wynosi około 7 proc. Większe ilości robotników przyjęły firmy: Tom. fabr. szt. jedwabiu — 20, Aleksander Mueller, S. A. — 7. Częściowo pracowało 1650 robotników. Z funduszu bezrobocia korzystało 521 osób, a z Z. U. P. U. — 62 osoby.

SYTUACJA KASY CHORYCH POPRAWIŁA SIĘ.

Powiatowa kasa chorych w Tomaszowie liczyła za pierwsze półrocze 1930 r. 16,105 ubezpieczonych, członków zaś rodzin 21500 osób. Z pomocy lekarskiej korzystało 70 proc. ubezpieczonych. Wpływy ze składek ubezpieczonych wyniosły zł. 834,456,25, koszt leczenia chorych wyniosły zł. 311,277,— t. j. 37,3 proc. wpływów; wypłacono zasiłków chorobowych zł. 261,583,— t. j. 31,3 pr. wpływów; pobory personelu leczniczego, składającego się z 21 lekarzy i 10 dentystów, wyniosły zł. 266,188,— t. j. 31,8 proc. wpływów.

Dzięki zastosowaniu znacznych oszczędności stan finansowy kasy w lipcu zaczął się wydatnie poprawiać do czego przyczyniła się pewna poprawa w przemyśle, gdyż stan ubezpieczonych w tym miesiącu zwiększył się do 16,158 osób.

Dźwiękowy teatr świetlny
CASINO
Dziś i dni następnych!
Rewelacyjny program!
BUSTER KEATON
niezrównany odtwórca ról komicznych
Król humoru, ulubieniec łódzkiej publiczności w swej pierwszej komedii dźwiękowej p. t.
Malżeństwo na złość
Niebawym humor! Kaskady śmiechu! Śmiech do łez!
Nad program dodatki dźwiękowe:
Fleischerowskie dodatki dźwiękowe Metro-Goldwyn-Mayer
Początek seansów o godz. 4.30, 6, 8, 10.15, w soboty i niedziele poranki od godz. 12-ej do 3-iej po cenach najniższych.

Ingenieurschule Frankenhäuser Kyffhäuser
Wydział inżynierski i mistrzowski dla budowy maszyn i samochodów, dla techniki prądów silnych i słabych. Wyższy osobny wydział dla budowy maszyn rolniczych i lotnictwa.

Dr. Wielński zaniemógł

Wiceprezydent miasta dr. Wielński zachorował i w ciągu kilku dni nie będzie urzędował.

D-ra Wielńskiego zastępuje wiceprezydent p. Rapalski.

Rejestracja mężczyzn urodzonych w 1912 roku

Dziś, w czwartek, dnia 11 września 1930 r., do rejestracji w lokalu biura policyjno-wojskowego (Piotrkowska 212) w godzinach od 8 rano do 15 winni się zgłosić mężczyźni, urodzeni w 1912 roku, zamieszkałi na terenie III komisariatu P. P., których nazwiska rozpoczynają się na litery: L, L, M, N, O, i zamieszkałi na terenie IX komisariatu P. P., których nazwiska rozpoczynają się od liter: A, B, C, D, E, F, G, H, h.

KARY ZA NIESTAWIENIE

Stwierdzono, że wielu mężczyzn rocznika 1912 nie zgłasza się do odbywającej się obecnie rejestracji licząc widocznie, że obowiązek ten będzie można spełniać w terminach dodatkowych.

Niezgłoszenie się jednak do rejestracji w terminie i czasie ogłoszonym w obwieszczeniach powoduje nakładanie kar administracyjnych, te zaś w konsekwencji pociągają za sobą utratę praw do wszelkich ulg i odroczeń wojskowych.

WATALINA

lekka i ciepła tylko z firmy
Edmund Bokseleitner
Sienkiewicza 79 tel. 14179

Lekarze zagraniczni zwiedzają uzdrowiska polskie

Ciechocinek, dn. 10. 9.

Wycieczka lekarzy estońskich, łotewskich i węgierskich przybyła tutaj wczoraj rano w towarzystwie naczelnika Wydziału Zakładów Lecznicych i Uzdrowisk Departamentu Służby Zdrowia d-ra W. Przywieczerskiego i dyrektora Związku Uzdrowisk Polskich J. St. Szczerbińskiego.

Po powitaniu przez przedstawicieli uzdrowiska w osobach komisarza rządowego naczelnika Wiśniewskiego, dyrektora inż. Kozłowskiego, naczelnego lekarza d-ra Dembickiego i burmistrza Cichowicza wycieczka zwiedziła dokładnie wszystkie urządzenia Ciechocinka, łącznie ze źródłami wodociągowymi i odleźniaczem wody na Kuczku oraz tężniami.

Urządzenia Ciechocinka wywarły na lekarzach zagranicznych jak najlepsze wrażenie.

Wycieczka zetknęła się w Ciechocinku z szefem departamentu sanitarnego ministerstwa spraw wojskowych gen. Rouppertem i do centem uniwersytetu warszawskiego d-rem Lorentowiczem, którzy poinformowali lekarzy zagranicznych o szeregu zagadnień uzdrowiskowych i zdrowotnych, szczególnie ich interesujących.

Z Ciechocinka wycieczka udała się do Torunia, celem stwierdzenia na własne oczy jego prądowej polskości, a następnie do Inowrocławia.

Wycieczce towarzyszy piękna pogoda.

Aresztowanie w czasie uczty weselnej Przy pomocy włamania córka ukradła ojcu 11 tysięcy złotych Po trzydniowym namyśle porzuciła narzeczonego i wyszła zamaż za innego

W domu przy ul. Kielna 19 mieszka z rodziną zamożny kupecz z dzielnicy staromiejskiej Chuno Aronowicz.

Małżeństwo to posiadało kilkanaście dzieci, z których najstarszą jest 18-letnia Gina. Młoda dziewczyna poznała przed niedawnym czasem niejakiego 22-letniego Lejba Weinstoka (Południowa 6).

Między młodymi nawiązała się nić sympatii, która w bardzo krótkim czasie zmieniła się w miłość.

Zakochana para spotykała się prawie codziennie na sali tańców Zakłama przy ul. Cegielnianej.

Rodzice Giny nie zezwolili jej jednak na poślubienie Weinstoka, który był młodzieńcem niezamożnym. Przy pomocy swatów znaleziono dla Giny starszego, bo liczącego już 34 lata kupca Mendla K., przy czym ślub miał odbyć się w niedalekiej przyszłości.

Pod wpływem namowy Weinstoka, Gina postanowiła uciec z domu, by następnie za wręcz związek małżeński.

Po namyśle, wiedząc, iż rodzice nie dadzą jej posagu, postanowiła wyjść za mąż wbrew ich woli, Gina, korzystając z nieobecności rodziców w mieszkaniu, siekierą rozbiła kufel, w którym ojciec przechowywał pieniądze, poczem skradła 1.000 dolarów, 1.800 złotych oraz większą ilość różnej biżuterii, stanowiącej własność jej matki.

Przed domem oczekiwał ją Weinstok, który zaprowadził ją do mieszkania swych znajomych, małżeństwa Tabak

(Krzyżowa 11), u których Aronowiczówna miała zamieszkiwać do dnia ślubu.

Tegoż jeszcze dnia Weinstok odwiedził narzeczoną w towarzystwie swego dobrego znajomego Hersza Tarnowskiego, znanego policji pod pseudonimem „Złoty Hersz“ (Aleksandryjska 18).

Na prośby Weinstoka Tarnowski miał opiekować się Giną i bronić jej w razie wykrycia adresu przez rodziców. Weinstok zaś powrócił do domu i począł czynić przygotowania do ślubu, licząc na to, iż w pierwszym rzędzie rodzice narzeczonej zwrócą się do niego, lecz zastawszy go w domu, nie będą przypuszczali, iż przy czynił się on do ucieczki Giny.

Przypuszczenia jego były słuszne. P. Aronowicz niezwłocznie po stwierdzeniu kradzieży i ucieczki zwrócił się do niego z żądaniem zwrotu im córki.

Przez kilka dni mieszkanie Weinstoka było obserwowane przez dwóch osobników, specjalnie wynajętych przez rodziców Giny, celem obserwowania niedoszłego męża ich córki.

Stwierdziwszy, iż Weinstok prawie że nie opuszcza mieszkania i z Giną się nie konu nikuje, rodzice jej doszli do przekonania, iż uciekła ona z domu, nie chcąc wyjść za narzeczonego jej męża, p. K.

Następnego dnia p. Aronowicz powiadomił o kradzieży, jak i ucieczce córki swej wydział śledczy w Łodzi.

W międzyczasie „Złoty

Hersz“, pod którego opieką po zostawała Gina postanowił wykorzystać okazję dojścia do pieniędzy, jak i zdobycia ładnej i młodej żony. Trzydniowa znajomość, jak i opieka nad Giną, trwająca zaledwie od 7 września, została w umiejętny sposób wykorzystana przez „Złotego Hersza“, gdyż w dniu wczorajszym postanowiła ona zerwać z narzeczoną swym Weinstokiem, dla którego okradła rodziców i porzuciła dom rodzicielski i wyjść zamaż za Hersza Tarnowskiego.

W ciągu rekordowego czasu, bo zaledwie po trzydniowej znajomości Gina Aronowicz w dniu wczorajszym poślubiła Hersza Tarnowskiego.

W godzinach południowych w mieszkaniu Lajba Tabaki od była się uczta weselna.

Tymczasem Weinstok, pozbywszy się „opieki“ śledzących go osobników, przybył do mieszkania Tabaka w czasie trwania uczty weselnej.

Rozpacz jego była bez granic, jak również i oburzenie przeciwko wiarołomnej narzeczonej, jak i fałszywego przyjaciela. Jednak wreszcie pogodził się z losem, przekonawszy się, iż nie już poradzić nie może.

W międzyczasie wydział śledczy prowadził energiczne dochodzenie. W pierwszym rzędzie wywiadowcy udali się do wszystkich rabinów, zamieszkałych w Łodzi, celem stwierdzenia, czy p. Aronowiczówna, mimo uspienia czujności przez Weinstoka, nie poślubiła go.

W łódzkim rabinacie wywiadowcy stwierdzili, iż faktycznie poszukiwana przez nich Gina Aronowicz wyszła zamaż, lecz nie za Weinstoka, lecz za znanego im „Złotego Hersza“. W pierwszej chwili wywiadowcy przypuszczali, iż poszukiwana przez nich Aronowiczówna nie ma nic wspólnego z kobietą o takimże nazwisku, która zawarła ślub z Herszem Tarnowskim. Jednak po sprawdzeniu daty urodzenia oraz imion rodziców upewnili ich, iż są na prawdziwych śladach. Po nitce do kłębka wywiadowcy doszli do przekonania, iż młoda para ukrywa się obecnie u jednego ze świadków ślubnych, Lejba Tabaki.

Okolo godz. 1-ej po poł. kilku wywiadowców wkroczyło do mieszkania Tabaków, gdzie zastali młodą parę podczas uczty weselnej.

Po wylegitymowaniu obecnych wywiadowcy aresztowali 22-letniego Lejba Weinstoka pod zarzutem namówienia Giny Aronowicz do kradzieży na szkodę jej ojca, Hersza Tarnowskiego vel „Złotego Hersza“ pod zarzutem usidlenia niepełnoletniej i wykorzystania skradzionych przez nią pieniędzy dla swych osobistych celów i wreszcie Ginę Aronowicz - Tarnowską za dokonanie kradzieży.

Całą skradzioną sumę oraz biżuterję policja odebrała od aresztowanych, przyczem zachodzi przypuszczenie, iż Weinstok wziął od swej b. narzeczonej pewną sumę pieniędzy z wiedzą, iż pochodzą one z kradzieży za zrzeczenie się wszelkich pretensji do swej byłej narzeczonej na rzecz „Złotego Hersza“.

„Głos Poranny“ zabroniony w Tuszynie Burmistrz Domowicz mści się na naszym piśmie uzurpując sobie bezprawnie kompetencje władz państwowych

W dniu onegdajszym zgłosiła się do naszej redakcji grupa osób ubolewając, że w Tuszynie nie można od pewnego czasu otrzymać „Głosu Porannego“.

Jak zdołaliśmy ustalić sprawa przedstawia się następująco:

W dniu 7 września r. ub. do magistratu m. Tuszyna wniósł prośbę niejaki H. Kurtz o udzielenie mu zezwolenia na stoisko pism codziennych przy zbiegu ulic Rzgowskiej i Łowickiej. Rada miejska zawiadomiła p. Burmistrza L. dz. 2494/29, że przychyliła się do jego prośby, z warunkiem, że w miejscu tym postawi estetyczny kiosk.

Ponieważ Kurtz jest b. biedny, zapożyczył się i za cenę 200 zł. postawił oszkloną budkę.

Jakież było jego zdziwienie, gdy pewnego dnia wpadł osławiony burmistrz Tuszyna p. Domowicz, żądając natychmiastowego usunięcia kiosku.

Okazało się, że pan burmistrz został samowolnym „cenzorem“.

Za opisywanie w „Głosie Porannym“ jego nieuczynnych postępów nie zezwala na kolportowanie naszego pisma.

Kiosk usunięto na podwó-

rze ob. Piestrzyńskiego, narażając biednego kolportera na 200-złotową stratę. Pozatem zupełnie bezprawnie uzurpuje sobie p. Domowicz kompetencje władz państwowych, do których należą również sprawy prasowe.

Widocznie jednak prawda pisana w „Głosie Porannym“ kłuje w oczy p. burmistrza? Szczerze gólnie wyrok w ostatnio wygranym przez nas procesie! A może p. burmistrz chce nadal tumanie mieszkańców Tuszyna, że jest zupełnie „czysty“?

Reżyser JOE MAY
stworzył najwspanialszy supertilm dźwiękowy „UFY“
TRAGEDJA KOCHANKÓW
wg. powieści „Der unsterbliche Lump“
Przebojem tym rozpocznie sezon 1930-1931 r.
I-szy dźwiękowy kinoteatr
„SPLENDID“
Rola główna kreują:
LIANA HAD, GUSTAW FRÖHLICH
Opracowanie muzyczne pod osobistym kierownictwem Ralpha Benatzky'ego kompozytora wszechświatowej sławy.

I-szy dźwiękowy
Kino-Teatr w Łodzi
„Splendid“
Narutowicza 20.

Dziś i dni następnych!
Marcela Albani
Charlie W. Kayser
Oskar Homolka
I inni

w tragedji niewinnie skazanego
p. t.

MASKI

Niezwykła treść!
Bogata wystawa!
Fascynująca akcja!
Wspaniała gra!
Nad program!
Dźwiękowa komedja
rysunkowa

Początek seansów o godz. 6,
8 i 10 wiecz.

Ceny miejsc: zł. 1.—, 2.— i 3.—

Programy w języku esperanto

mogą się stać doskonałą propagandą polską

Jest rzeczą niezaprzeczoną, że epokowy wynalazek naszego wieku — radio burzy granice duchowe między różnymi narodami. Fale radiowe przenoszą w najodleglejsze zakątki kuli ziemskiej słowa ludzkie, a nawet obrazy całe. Jedyną trudnością, która zarówno teraz, jak i tysiąc lat temu stała na przeszkodzie we wzajemnym po rozumieniu się ludzkości, to wielojęzyczność, to odwieczne przekleństwo wieży Babel. Wobec czterech tysięcy języków i narzeczy, jakimi mówią ludzie, zamieszkujący kulę ziemską, nie można w radio posługiwać się ograniczoną liczbą uprzywilejowanych języków, gdyż tylko mała garstka wybranych, znająca dany język mogłaby z tego odnieść korzyść. A nie trzeba zapominać, że radio jest udostępnione dla najszerzych warstw społeczeństwa ludzkiego. Otóż tu ukazują się gwałtowna potrzeba wprowadzenia jednego języka sztucznego, któryby mogli przyjąć wszyscy. Język naturalny, choćby potężnego państwa, nie może być uznany za oficjalny język radiowy w żadnym wypadku, gdyż w dzisiejszych czasach żaden, nawet najmniejszy naród, nie zgodziłby się na to ze względu na dumę narodową oraz poczucie własnej godności.

Były przecież dowody, że głosowania nad wyborem któregośko-

wiek z języków narodowych nie doprowadziły do żadnych rezultatów, bo każdy naród proponował swój własny język jako najlepiej nadający się do celów międzynarodowych. A przecież ideologia i naczelne hasła esperantystów nie kolidują bynajmniej z nacjonalizmem, gdyż Esperanto uznaje w pełni prawa do życia języków narodowych w obrębie danych terytoriów państwowych, narzuca się zaś z usługami, jeżeli chodzi o porozumienie się przedstawicieli różnych narodowości. Zaleca się swą łatwością, melodyjnością, giętkością. Nie obciążone balastem formuł gramatycznych i wyjątków, a zarazem nie obrażające niczyjej dumy narodowej, idealnie wprost nadaje się do wymiany myśli na terenie międzynarodowym. Tę użyteczność stwierdziło już sto kilkadziesiąt radiostacji nadawczych — niestety, dotychczas nie uczyniono kroku stanowczego, co prawda z powodu małej jeszcze znajomości Esperanta wśród ogółu społeczeństw.

Do roku 1928 programy radiowe nadawało około 40 państw — dziś liczba ta wzrosła. Stacje te nadawały także programy w języku Esperanto, urządziły kursy tego języka, które cieszyły się wielką popularnością wśród słuchaczy różnych krajów. Tylko u nas w Polsce radiostacje nadawcze stroniły od tego języka. Z wyjątkiem kilku nastu wzmianek o Esperancie, prze mówień, a nawet jednego kazania w kościele, z anten polskich nie biegły fale w tym języku, fale, których celem byłaby tak tania i prosta propaganda polskości i kultury polskiej. Jeśli przy pomocy drukowanego słowa esperantysty polscy tak dużo już dokonali na tem polu, to czegoż dopiero moż-

naby się spodziewać po takim czynniku, jakim jest radio? Dotychczas stałe jednak omijaliśmy tę niezwykle ważną sposobność, choć programy takie cieszyłyby się dużym powodzeniem i zagranicą. Polska bowiem jest ojczyzną Esperanta, a wymowa esperantystów polskich uznawana za wzorową.

Nie nadając audycji esperantycznych, narażamy się na to, że esperantysty w Polsce w pogoni za żywym słowem esperantkiem szukają stacji niemieckich, litewskich, a nawet sowieckich, wrogo względem nas nastrojonych, które wykonywają to, że fale radiowe nie uznają granic politycznych, stałe nadają w tymże języku specjalnie zabańwione wykłady i informacje o Polsce. Wrocław z Gliwicami, Królewiec z Gdańskiem, Kowno, Mińsk, Moskwa i Kijów znakomite pod tym względem oddają usługi. Czy więc nie byłoby naszym obowiązkiem narodowym zwalczanie tej propagandy także przy pomocy języka międzynarodowego, dostępnego dla wszystkich narodowości i tak niezwykle łatwego? Zadaniem radia polskiego jest prócz zaspakajania potrzeb krajowych także komunikowanie się z całym światem. To ostatnie skutecznie przy pomocy języka francuskiego, co jest rzeczą niewystarczającą.

Pamiętajmy o tem, że Esperanto i radio, to dwie bliźniacze latorki potężnej myśli ludzkiej, z natury swojej przystosowane do współpracy. Lekceważenie tego wychodzi na szkodę. Tylko ścisła łączność radia z Esperantem przyczyni się do wspaniałego rozwoju tych dwóch twórców ducha, dążących do ogólnego dobra kultury i postępu ku pożytkowi całej ludzkości.

Prof. Sygnarski.

Kronika

INTERESUJĄCY KONCERT SKRZYPCOWY.

W czwartek, dnia 11-go b. m. usłyszymy o godz. 17,15 parę znakomitych skrzypków polskich: p. Eugenję Umińską - Jaworską i prof. Józefa Ozimińskiego, którzy wykonają trzy duety skrzypcowe Spohra. Duety te pisane pod wpływem Mozarta, odznaczają się wielką śpiewnością, nastrojem poetyckim, bogatymi modulacjami harmonicznymi oraz pełnią brzmienia. Obydwa instrumenty prowadzą dłuższe partje w podwójnych tonach, tak że całość brzmi nieraz jak kwartet smyczkowy. Będzie to bez wątpienia jeden z najświetniejszych występów znakomitej pary artystów, tak popularnych wśród najszerzych sfer radiosłuchaczy.

SENSACYJNA TRANSMISJA SPORTOWA.

W czwartek dnia 11 września po południu między godz. 16,30 a 17,00 nadana zostanie sensacyjna transmisja sportowa z lekkoatletycznego meczu kobiecego Polska — Japonia. W meczu tym wezmą udział dwie największe światowe sławy sportu kobiecego, które niemalże wszystkie rekordy kobiece dzierżą w swoich rękach, t. j. Walasiewiczówna i Hitomi. Spotkanie Walasiewiczówna — Hitomi będzie jedną z najciekawszych sensacji sportowych świata.

TANCE RÓŻNYCH CZASÓW I NARODÓW.

Zwolennicy muzyki lekkiej i tańecznej będą mieli okazję do porównania wpływu różnych epok na charakter muzyki tańecznej podczas koncertu, ilustrującego ewolucję form tańecznych, który odbędzie się dziś, w czwartek o godzinie 20,15 w wykonaniu orkiestry „Polskiego Radja” pod dyrekcją kapelmistrza „Morskiego Oka”, p. Stanisława Nawrota.

Usłyszymy tu starodawne poważne drabanty, galliarde’y, Courante’y z XVII wieku, dalej wdzięczne rokokowe menuety i gawoty, walce Straussa z przed stu lat, czardasz węgierski, oraz tańce ludowe norweskie, ukraińskie oraz polskie: polonez, krakowiak, kujawiak i mazur.

TECHNICZNA SKRZYNIKA POCZTOWA.

Ciesząca się coraz większą popularnością „Techniczna skrzynka pocztowa „Polskiego Radja” zostanie otwarta dziś, w czwartek, dnia 11 b. m. o godz. 19,20.

Kierownik wydziału propagandy „Polskiego Radja”, p. Wacław Frenkiel udzieli w niej odpowiedzi tym wszystkim radiosłuchaczom, którzy zwrócili się doń o poradę pod adresem: „Skrzynka techniczna „Polskiego Radja”, Kredytowa 1. w Warszawie.

„MADONNA DEL PASCOLO”.

Dziś, w czwartek o godz. 21,30 wszystkie stacje polskie, a więc i rozgłośnia łódzka transmituje z Wilna wielkie słuchowisko p. t. „Madonna del Pascolo”, pióra znanego regionalisty wileńskiego — Walerjana Charkiewiczza.

„Madonnę del Pascolo” usłyszymy w reżyserji H. Hohendlingerów w wykonaniu całego zespołu dramatycznego rozgłośni wileńskiej. Specjalną ilustrację muzyczną napisał Eug. Dziewulski.

„SIEDEM DNI STWORZENIA”.

Fascynujący temat analogji między Pismem Świętym, a zdobycami wiedzy obrat sobie popularny feljtonista radiowy red. Stanisław Poraj, który dziś, w czwartek o godz. 22,00 w feljtonie p. t. „Siedem dni stworzenia” opowie nam o owych czasach, w których świat wyłaniał się z chaosu.

Papież przemówi przez radio

Z Watykanu, drogą na Amerykę, nadchodzi wiadomość, że Ojciec święty Pius XI da się słyszeć po raz pierwszy w radio dnia 24 września r. b.

Niewiadomo czy mieszkańcy miasta Omaha nie wierzą przypadkiem w to, czego pragną i nie zaliczają meczunka bez Watykanu. Jednakże są przekonani, że w owym dniu usłyszą głos papieża w radio przy sposobności kongresu eucharystycznego, który się ma odbyć w tem mieście, a w którym weźmie udział około 100 tysięcy katolików.

Mianowicie amerykański biskup katolicki Vichita miał być niedawno u papieża i uzyskać od Ojca świętego przyrzeczenie, że wygłosi dłuższe powitanie na otwarcie kongresu.

Przemowę swoją papież Pius XI wygłosiłby w Watykanie przed mikrofonem, połączonym z niedawno ukończoną przez Marconiego wzorową stacją nadawczą w państwie papieskim. Następnie, na drodze radio - telefonicznej, mowa dostać się ma do Nowego Jorku, a tam, przejęta przez tamtejszą stację radiową, byłaby przesłana dalej, za pomocą specjalnych aparatów nadawczych, do Chicago i Omaha.

Papież miałby wygłosić przemowę w Watykanie około południa, ale wskutek różnicy czasu na obu półkulach, w mieście Omaha usłyszaliby ją około godziny 10 wieczorem.

Fale radiowe dotrą do słuchawek i głośników w innych także krajach, o ile posiadacze aparatów radiowych nastawią je na długość fali watykańskiej.

Dziś i dni następnych!
Nasz I-szy przebój!
Film, który poruszył placówki dyplomatyczne!

LEGJON POTEPIEŃCÓW

Wielki dramat z czasów Wojny Europejskiej Rok 1914-1917.

Poświęcenie się kobiety dla dobra Ojczyzny i wielkiej miłości ukochanego.

Miłość	Rok 1914	poświęcenie	Rok 1915	niebezpieczeństwo	Rok 1916	Sąd polowy	Rok 1917
--------	----------	-------------	----------	-------------------	----------	------------	----------

Pod gradem kul karabinowych i armat nieprzyjacielskich kobieta-szpieg spełnia niebezpieczne misje na terytorjum niemieckim i dostaje się w ręce wroga!

Wojenny sąd polowy!
Rozstrzeliwanie szpiegów!
Bombardowanie miast przez eskadrę lotniczą „Legjonu Potępieńców”

W rolach głównych:
Gary Cooper • Fay-Wray

MUZYKA M. LIDAUERA POWIĘKSZONA!
Początek seansów codziennie o godz. 4 po południu. W sob. i niedz. o godz. 12 w poł. Na pierwszy seans ceny niższe. — Passe partout i bilety ulgowe nieważne.

WŁAŚCICIELKA SALONU MÓD

„AU PETIT PARIS”

ALA RUBINSTEIN, PIOTRKOWSKA 81, TEL. 138-65

ZAWIADAMIA SZ. KLIENTELE, ŻE POWRÓCIŁA Z PARYŻA Z NAJNOWSZĄ KOLEKCJĄ MODELI NA SEZON JESIENNY I ZIMOWY.

Co usłyszymy dziś przez radio?

Lódź (233,8 m.)	— przegląd najnowszych wydawnictw omówi prof. Henryk Mościcki.
11,58 — 12,05	Sygnal czasu z Warszawy i hejnał z wieży marjańskiej w Krakowie.
16,05 — 18,15	Muzyka z płyt gramofonowych.
18,15 — 18,20	Odczytanie programu dziennego i repertuar teatrów i kin.
15,50 — 16,15	Odczyt p. t. „Komunikacja powietrzna w Polsce” — wygl. p. Jan Wilczyński.
16,15 — 17,00	Muzyka z płyt gramofonowych.
17,00 — 17,15	Komunikat ligi obrony powietrznej i przeciwwzrowej.
17,15 — 18,15	Duety skrzypcowe L. Spohra w wykonaniu Eugenji Umińskiej - Jaworskiej i Józefa Ozimińskiego.
18,15 — 18,40	Reportaż z za kulis filmu. „Jak powstaje film dźwiękowy”.
18,40 — 19,00	„Wśród książek”
19,00 — 19,20	Rozmaitości.
19,20 — 19,35	„Skrzynka pocztowa techniczna” — korespondencje bieżącą omówi i porad technicznych udzieli kier. wydziału propagandy P. R. p. Wacław Frenkiel.
19,45 — 20,00	Komunikat izby przem. - handlowej w Łodzi.
20,00 — 20,15	Prasowy dziennik radiowy z Warszawy.
20,15 — 21,30	Koncert orkiestry Polskiego Radja pod dyr. St. Nawrota. W programie tańce różnych czasów i narodów.
21,30 — 22,00	Słuchowisko z Wilna.
22,00 — 22,15	Feljton p. t. „Ujarmiona Sahara”. — wygłosi p. Adam Poraj.
22,15 — 24,00	Komunikaty oraz muzyka tańeczna z kawiarni „Gastronomia” w Warszawie.

Kto wygrał na loterii?

5-ta klasa loterii państwowej - 2-gi dzień ciągnięcia

ZL 15000 n - ry: 46100 82158.	97 877 910 90070 227 439 968 91115 65 327 95 788	ZL 1000 n-ry 21585 37520 68496 75825 76683	96032 176 398 549 85 652 735 97025 345 83 549
ZL 10000 nr. 131194.	902 80 92282 89 524 550 605 758 93304 993 94126	88789 167589 183140.	675 899 98168 363 434 585 628 88782 99111
ZL 5000 n - ry: 33042 36414 70090 96697 99496	339 92 559 845 964 95068 383 492 598 707 826 96123	ZL 600 n-ry 1279 1416 5116 44028 55628	277 421 552 681 788 810.
153518.	35 80 351 513 86 97013 14 581 620 79 970 98088 636	60903 65799 79638 90953 92665 102292 106017	100068 173 612 735 867 951 101272 416 567
ZL 3000 n - ry: 135905 162944	92 733 814 99149 57 89 398 501 37 604 754.	106761 188618 144666 158685 171469 189668	68 605 17 64 102010 209 324 411 679 833 969
ZL 2000 n - ry: 4370 123459 189446	100063 231 360 440 512 816 904 905 101031 44	193968 194199 198340.	103025 292 463 65 886 104008 36 96 312 475
ZL 1000 n - ry: 29326 34391 44113 63290 82678	255 396 634 102019 48 307 535 554 573 600 809	ZL 600 n-ry 11927 18027 18772 21363 21757	607 83 762 931 105055 245 678 89 764 69 833
83685 88793 112819 166830 168440 168696 172 7.	103101 160 179 265 731 804 934 104066 75 446	22210 23758 27601 29060 29886 30229 47859	80 106075 325 72 472 99 582 87 603 718 107032
ZL 600 n - ry: 2670 13292 18776 20644 27219	652 824 925 995 105076 462 750 994 106138 303 318	49970 53889 56032 60482 61363 65486 70815	380 86 409 97 508 750 97 852 76 973 108179 389
50607 67563 73593 83969 90826 93459 96420 105976	344 828 838 107034 71 81 87 159 399 795 108002 131	74944 75738 76351 80058 80663 82760 83145	432 520 29 629 109226 74 365 445 803 11 980.
113615 120063 138157 153989 155872 165392 179261	826 939 110208 535 662 677 897 111131 375 496 504	95198 96716 100064 103690 104040 105139	110023 337 46 448 567 776 90 921 111638
182368 183828 184631 186968 187117 195113 196236	158 637 879 109098 209 272 308 347 438 609 751	115325 116056 116845 120157 127478 127920	779 927 112197 438 85 675 794 915 113194 253
197252.	541 568 639 112073 176 178 531 785 829 864 113162	184967 188832 138454 140640 144594 146922	874 427 75 613 27 24 301 20 54 114009 89 104
ZL 500 n - ry: 582 6284 8939 10677 13394 14140	207 247 491 114014 53 189 338 339 382 509 510 639	150448 150862 152556 153137 153496 154362	47 90 359 518 610 74 78 779 88 815 978 91
14556 15315 18758 19743 24148 35762 36120 37953	698 714 825 934 115273 550 576 586 670 715 116117	155337 158558 159510 164844 166113 167910	115120 208 327 38 425 884 116123 238 331 504
39373 39971 46356 46516 47366 47390 48040 48994	274 339 789 798 834 851 117022 271 307 426 454 623	168947 171607 171655 175453 176643 182738	31 752 821 909 96 117816 662 118261 507 42 668
50854 51126 51467 57137 59571 60396 61331 66542	629 634 655 968 989 990 118156 200 622 878 889	185213 186299 187845 187878 190526 198076	764 119104 216 518 607 99 916 48.
68974 74955 75843 78922 81186 81492 89482 93212	119189 267 555 593 653 968 120133 199 336 506 620	197508 197774 200546 202269 204374 204717	120412 49 567 88 612 957 94 121034 428 36
97541 98212 102462 105410 106534 106763 114195	622 911 121009 10 358 677 122493 795 908 123087	206349 208067.	57 58 750 122200 333 753 123017 126 378 561
114320 119963 123133 128263 133841 140985 145004	92 315 456 545 733 883 124095 107 500 624 780 969.		632 52 76 718 898 124011 139 267 326 436 928
147524 151395 152883 155151 156474 157019 160473	125024 41 214 90 448 655 733 126079 126 584 943		40.
165498 166386 169933 170607 172646 184068 188865	127403 58 746 836 76 98 128127 28 30 205 13 530		120022 61 171 238 86 399 485 515 126137
193109 196884 197855 202075 207500 208898 209511	78 700 129240 402 551 606 771 821 35 952 130015		63 381 127135 201 641 46 80 128165 222 62 519
21709.	107 77 340 401 595 993 131217 313 571 82 773 823 913		65 73 638 66 792 851 63 129194 202 19 421 43
	132157 201 339 438 529 803 49 133039 99 269 302 63		628 752 876 963.
	454 56 600 134136 294 312 629 135007 23 37 60 105		130008 158 237 67 68 311 758 924 89 41
	251 319 466 69 73 555 723 31 874 76 990 136067 353		181115 264 71 557 620 29 72 941 61 182305 86
	406 699 137564 703 138094 191 243 60 90 379 716 39		467 183098 122 511 23 818 134117 213 22 416
	85 877 944 139113 18 296 600 14 57 140074 109 734		515 717 68 86 819 915 135339 428 701 136667
	141199 339 545 55 679 704 851 99 142120 68 494 517		85 807 137298 318 530 701 16 804 183052 320
	35 62 808 21 143134 506 712 51 843 144036 163 437		558 611 90 869 129207 62 588 644.
	45 572 606 713 94 815 68 969 145333 93 423 91 557		140075 101 88 68 293 336 141021 533 740
	640 721 146215 496 676 944 68 157039 239 305 16		142042 70 152 577 783 916 143032 284 675 797
	527 790 148028 128 69 283 93 389 580 149095 293 433		144048 112 44 544 609 745 977 145024 418 829
	596 648 76 703 94 954.		146063 178 291 477 803 95 147009 113 74 203
	150071 127 94 343 426 693 710 15 151022 297		361 463 618 35 719 148265 459 605 784 53 919
	99 502 95 840 64 914 152853 153350 503 665 99 887		149305 97 675 774.
	949 154102 202 324 657 769 818 155153 429 909		150323 47 425 546 90 648 99 897 916 69
	156026 57 352 595 688 806 948 157124 217 93 98 680		151121 98 384 510 693 814 152267 93 407 39
	997 158723 159061 270 73 336 457 544 70 612 979.		557 624 829 45 54 153401 65 87 574 77 992
	160061 171 382 70 19 43 44 925 28 95 161009		154075 638 81 840 155446 565 833 930 156022
	70 140 418 44 675 825 971 162107 77 349 829 163472		150 351 438 636 907 17 54 157018 119 343 845
	98 547 604 716 805 164443 878 165148 270 988 166082		158343 506 30 53 606 21 788 876 929 159074
	90 144 79 280 543 67 661 67 72 835 44 167042 61 72		303 18 551 661 799 805 58 58 160142 480 645
	835 44 167042 61 72 104 13 526 702 71 88 99 168144		739 874 161533 711 70 967 162067 126 90 218
	452 632 62 963 169100 540 656 726 92.		59 359 453 780 942 46 163348 98 728 821 164417
	170008 113 251 80 699 730 55 862 71 171563 679		42 552 733 88 165408 635 166038 145 291 332
	784 820 78 945 172013 173 234 595 736 927 173074		451 617 829 908 47 167410 95 551 86 950 168000
	125 89 221 304 504 731 935 174001 115 291 366 85		30 104 28 383 847 901 169031 407 21 170048
	511 895.		382 93 533 842 171035 86 140 208 80 853 172357
	175086 536 176721 900 957 177146 48 88 359		585 600 39 729 800 43 47 173100 23 459 794 854
	178205 50 77 466 179003 299 338 432 536 764 889		174112 685 772 995.
	900 40 180105 51 203 688 409 511 818 919 181005 162 409		175089 139 58 580 644 889 176041 215 358
	26 78 625 947 66 94 182024 480 89 945 183027 104 99		414 567 177005 81 196 667 84 97 178212 577 613
	301 43 77 569 792 864 924 38 54 184062 161 270 444		826 179060 262 309 39 429 41 578 673 965.
	541 42 652 722 801 185006 17 211 12 373 481 186014		180057 98 117 73 344 75 486 181102 48 376
	142 367 522 664 187063 131 254 319 500 1 75 621		87 415 857 63 182076 189 385 667 700 7 903
	821 920 188218 35 328 32 59 421 35 589 726 189019		183274 331 61 479 539 601 184267 329 745
	83 160 83 333 67 497 505 687 846 88 190041 67 312		185061 85 163 226 74 312 663 323 987 97 186093
	442 544 616 901 66 191175 501 63 605 92 920 24		189 595 689 989 999 187013 20 142 81 188112
	192244 378 408 35 54 547 700 53 831 64 193248 59		256 638 875 189005 516 704 17.
	329 19405 318 454 577 747 927 195286 89 876 886		190060 297 331 648 792 864 191059 65 499
	196270 440 543 836 192725 456 554 198087 255 326		753 840 965 192148 305 441 193078 196 599 760
	439 199331 561 84 908 60.		194120 297 423 27 50 623 763 195148 255 70 90
	200037 92 105 208 300 639 986 92 201188 286 453		493 530 196082 162 414 541 66 631 72 83 859
	63 591 785 202249 733 865 92 203065 159 260 688		197186 240 486 516 632 80 747 193877 95 964
	794 880 989 204030 437 816 205014 244 346 85 424		96 190018 136 274 461 552 602 823 92 681 788
	25 993 206145 244 466 584 760 839 89 943 207012		810.
	165 272 903 56 77 208486 986 209165 361 409 577		200159 296 320 91 655 733 886 201039 91
	637 741 812 21 935 998.		136 47 280 301 63 528 607 776 202039 126 405
			500 326 931 203121 393 444 564 91 204049 86
			124 286 423 595 737 853 615 711 926 207035 178
			218 21 337 76 205006 140 599 649 829 106052
			51 420 582 639 944 208007 91 457 518 39 48
			692 700 828 71 209073 273 623 27 777 79 949.

STAWKI.

02 312 497 653 59 723 983 1170 1241 91 537	750 75 875 2098 127 268 301 403 590 655 720
87 88 3015 91 221 599 602 761 75 1406 10 47	236 339 480 724 41 99 952 5059 87 226 83 499
566 673 843 6495 760 950 7143 317 25 29 487	666 711 8286 341 635 701 2 13 9009 159 292
948.	
10058 81 130 315 22 580 678 929 11188 260	91 523 952 12310 68 522 60 89 666 71 94 737
82 892 946 98 13107 648 916 58 62 14088 103	55 211 300 4 413 935 15160 307 28 427 538 68
754 16116 89 296 403 52 955 17295 419 18012	125 546 66 909 19108 245 170 92 820.
20182 414 21327 543 72 642 700 841 939	22260 330 458 724 833 958 23048 71 242 573
24097 332 431 78 646 809.	
25080 269 71 357 418 506 84 738 86 90 806	26032 96 494 828 27522 642 869 28129 99 282
322 47 61 499 559 673 909 17 29183 271 457	918 966 99 30174 813 745 806 79 99 31822 32098
616 772 819 993 33271 407 589 706 819 941	34040 947 92 35274 582 652 60 711 36217 640
903 83 96 37078 95 227 382 733 877 38081 230	81 97 566 68 726 41 892 39490 592 692 898
40206 478 528 603 41084 220 352 92 432 554	649 735 999 42184 224 387 43086 194 394 95
489 563 44146 211 42 405 531 615 61 78 947	45705 24 56 46322 529 606 796 47054 152 295
424 804 17 48059 124 206 423 662 817 930 49074	78 95 319 91 400 561 642 948 62.
50017 89 113 241 368 417 778 866 51811	52816 458 621 954 53422 481 522 608 811 828
891 979 54031 77 568 898 555181 388 398 408	549 629 781 810 825 56146 195 562 698 937
966 981 991 57050 118 224 374 413 557 727	741 858 58525 662 726 823 59206 261 270 395
793 803 849 983 60255 546 798 989 61046 64	61261 266 599 693 701 836 857 62200 294 377
698 63488 656 64033 189 205 209 238 464 563	611 767 994 65356 580 876 918 66212 398 656
689 839 867 67334 579 946 68326 391 623	

Stan mistrzostw w grach sportowych

Toczące się od dłuższego czasu rozgrywki w grach sportowych o tytuł mistrza klasy B. i przejście do klasy A budzą w sferach sportowych coraz większe zainteresowanie. W koszykówce męskiej kandydatami do pierwszego miejsca są drużyny: Zjednoczone, Hasmonea, Geyer i Widzew w siatkówce męskiej najpoważniejszym kandydatem do pierwszego miejsca jest Hasmonea, w siatkówce żeńskiej Geyer, zaś w hazenie Widzewska Manufaktura. Rzuca się w oczy, że w grach sportowych przodują w Łodzi kluby fabryczne.

Mecz piłkarski Łódź—Lwów

Jak się dowiadujemy reprezentacja piłkarska Łodzi rozegra w dniu 28 września między miastowe spotkanie z reprezentacją Lwowa we Lwowie. Oba związki okręgowe postanowiły rozgrywać rocznie tylko jedno spotkanie, a nie jak dotychczas dwa spotkania w sezonie. Jak wiadomo jednocześnie druga reprezentacja Łódzka grać będzie w dniu 28 września z reprezentacją Warszawy w Warszawie o puchar.

Trzy mistrzynie w rzucie oszczepem na olimpiadzie kobiet w Pradze

Olimpiada ta zakończyła się zwycięstwem Niemiec. Na prawo: panna Schumann (Essen) (42,32 mtr.). Na lewo: panna Hitomi (Japonia) 37,01 mtr. Pośrodku: panna Kargus (Lubeka) 40,99 mtr.

Geyer--Hasmonea 21:16

Przerwany mecz w koszykówkę.—Orzeczenie sędziego, nie mające precedensu

We wtorek w godzinach popołudniowych odbyło się na boisku Geyera, przy ul. Czerwonej niezwykle ważne spotkanie o mistrzostwo klasy B między czołowymi zespołami w tej klasie Hasmonea i Geyerem.

Na 3 minuty przed końcem zawodów wynik brzmiał 21:16 dla Geyera, lecz w tym momencie sędzia p. Robakowski odgwiżdżał zawody, oświadczając kapitanowi Geyera, że przerwał mecz przyznając walcowi Hasmonei, ponieważ jeden z graczy Geyera celowo trzykrotnie z rzędu wyrzucił piłkę na aut (!!!)

Drużyna Geyera protestowała, lecz sędzia decyzji nie cofnął. Ciekawą tą sprawą zajmie się w najbliższym czasie „komisja trzech” zastępująca władze LOZGS.

Koszuński porzucił sport

Doskonały kolarz kaliski, promocja mistrza Polski i czołowych torowców polskich, wycofał się definitywnie z czynnego udziału w życiu sportowym.

Kryzys kolarstwa torowego

Polska odczuwa dotkliwy brak narybku i krytego toru zimowego

Dzisiejsze gwiazdy torowe są pośledniejszego gatunku

Jeden z najstarszych w Polsce sportów — kolarstwo torowe — przechodzi obecnie ciężki kryzys. Ruchliwe dawniej tory warszawski, łódzki, krakowski i kaliski oraz szereg torów ziemnych w pomniejszych miastach, obecnie zamilkły. Poza torem dynasowskim, a obecnie Legji w Warszawie, wszędzie martwa pustka i cisza. Era Tkaczyka, Łazarskiego, Stankiewicza, Szymczyka, Podgórskiego, Szmidta i Langiego zdaje się minęła już bezpowrotnie. Nowa gwiazda, która błysnęła na elipsach toru jest gwiazdą nieco ohwiejną i... drugiej wielkości.

Mistrz Polski Szamota, dziś bije rekordy, jutro przegrywa w słabym czasie na eliminacjach w mistrzostwie świata w Brukseli. Nie można mówić o jakiegokolwiek taktyce Szamoty, który tej cnoty wogóle nie posiada. Zawodnik ten, nie posiada zupełnie demarage'u. Na małych torach Szamota znajduje się niemal zawsze w pobitem polu. Dziwi nas to tembardziej, iż

zawodnik mieszkający stale w Paryżu i tam trenujący, a przyjeżdżający do nas na „gościnne występy”, dotychczas nie przyswoił sobie techniki i taktyki jazdy rozmaitych asów, trenujących w metropolii kolarskiej świata.

Drugi nasz zawodnik Pusz, mimo swych wybitnych walorów fizycznych, nie przekracza ramy przeciętnego zawodnika. A reszta? O tej lepiej nie wspominać, bo jej wcale nie ma!

Gdzie tkwi przyczyna tej stagnacji i upadku kolarstwa torowego? Oto w pierwszym rzędzie brak narybku i to odpowiednio szkolenego, braku krytego toru kolarskiego, umożliwiającego całoroczny trening, braku zainteresowania publiczności zawodami torowymi i wreszcie braku częstych spotkań międzynarodowych.

Brak narybku tłumaczy się tem, iż kolarstwo torowe jest sportem stosunkowo drogim i dla szerszych warstw kolarzy niedostępnym. Rower torowy, jego konserwacja, kilka par opon, rocznie pochłania wydatek kilkusetzłoty, na co nie wszyscy mogą sobie w dzisiejszych czasach pozwolić. Dalej brak opieki nad nowicjuszami torowymi, jeżdżącymi na nieodpowiednich przekładniach i na nieodpowiednich dla siebie dystansach, których nikt nie poucza, egoizm małośkowskich starszych kolegów, obawiających się utraty supremacji — oto powody zbyt małego napływu narybku.

Kraj, który posiada 5 torów betonowych i kilkanaście ziemnych, winien się zdobyć na budowę bodaj jednego toru krytego, umożli-

wiającego zaprawę sportową nawet w zimie. Przyczyni się to w wydatnej mierze do podniesienia poziomu i formy naszych zawodników, którzy w przeciwieństwie do swych kolegów zagranicznych, trenują tylko przez 6 miesięcy w roku, pauzując w zimie.

Brak większego zainteresowania się naszej publiczności zawodami torowymi jest również poważną przyczyną kryzysu. Publiczność żąda gwiazd i sław zagranicznych, które drogo każą sobie za przyjazd do Polski płacić, a na zawody krajowe z udziałem zawodników lokalnych przychodzi tylko garstka zwolenników. Puste kasy towarzystw, organizujących zawody torowe, nie zawsze są w stanie sprowadzić drogich „asów” zagranicznych, a i często zawody te kończą się deficytem z powodu małej frekwencji publiczności.

Oczywiście przy takim nastawieniu społeczeństwa na sport, nie ma tenże możliwości należytego rozwoju, a szczególnie dotyczy to sportu kolarskiego, którego kosztowne inwestycje wymagają dużych wkładów finansowych. — Po prawę ręką widzimy w większej ruchliwości torów, oraz należytej trosce w wychowaniu i opiece narybku.

Dziś spotkanie Polska-Japonia Kwaśniewska i Janowska w reprezentacji Polski

W dniu dzisiejszym rozegrane zostanie w Warszawie na boisku Legji międzypaństwowe spotkanie kobiece w lekkiej atletyce między reprezentacją Polski i Japonii. Program spotkania przedstawia się następująco:

60 mtr.: Hitomi, Muraoko (Nakanischi) (Japonia) — Walasiewiczówna, Hulaniczka (Sikorzanka), 100 mtr.: Hitomi, Watanobe, Muraoko (Japonia) — Walasiewiczówna, Schabińska (Hulaniczka), 200 mtr.: Hitomi, Honjo — Walasiewiczówna, Orłowska (Schabińska), 80 mtr. przez płotki: Nakanischi (Watanobe) — Schabińska, Freiwaldówna, Szałafa 4x100 mtr.: Watanobe, Muraoko, Honjo, Hitomi — Walasiewiczówna, Schabińska, Hulaniczka, Sikorzanka (Freiwaldówna) skok w dal: Hitomi, Watanobe, (Ha-

Podokręg radomski wydzielony z ŁZOPN-u

Jak się dowiadujemy podokręg radomski, który należał do ŁZOPN-u wydzielony został z okręgu łódzkiego i przydzielony do okręgu kieleckiego. Kluby piłkarskie z Radomska wejdą w skład podokręgu częstochowskiego.

Gwiazda warszawska w Łodzi

Jak się dowiadujemy rozegra warszawski A-klasowy zespół piłkarski Gwiazda spotkanie piłkarskie z drużyną Kadimah. Spotkanie odbędzie się w Łodzi w dniu 20 bm. Pierwszy mecz tych drużyn zakończył się zwycięstwem Kadimahu w stosunku 3:2 w Warszawie.

Mistrzostwa Strzelca rozegrano w Wilnie

W sobotę i niedzielę odbyły się w Wilnie ogólnopolskie zawody o mistrzostwo zw. strzeleckiego z udziałem 274 zawodników z różnych dzielnic Polski, w tej liczbie 101 pań. W klasyfikacji panów zwyciężyło Grodno przed Krakowem i Lublinem. Z zawodników związku strzeleckiego w Łodzi wymienić należy jedynie Lebelta, który w rzucie oszczepem zajął pierwsze miejsce. W ogólnej klasyfikacji pań zwycięstwo odniósł Kraków przed Łodzią i Grodnem.

Dziś i dni następnych!

Potężne arcydzieło i oduł techniki filmowej, wyznaczony dla Łodzi przez światową wytwórnię Fox-Film-Corporation na uroczyste tygodnia honorowego prezydenta Foxa-Harley L. Clarke'a

Po zachodzie słońca

(MATKA ZIEMIA)

Największa symfonia miłości, cierpienia i szczęścia, wyśpiewane na ekranie za sprawą znakomitego reżysera F. M. MURNAU'A i przy udziale wspaniałej pary kochanków

Mary Duncan i Charlesa FARRELLA

Pieśń o życiu „Ich dwojga”, która rozbrzmiewa wszędzie, zarówno w cichszej wsi, jak i wśród wielkomiejskiego zgiełku, wszędzie, gdzie człowiek śmieje się i płacze, gdyż życie wygrywa wszędzie te same melodje.

Wyjątkowo wspaniała ilustracja muzyczna orkiestry symfonicznej pod dyrekcją Leona Kantora.

Początek seansów o 4-ej pp. w sob. i niedz. o 12 w poł. Ceny miejsc popularne, na I seans 1 zł., w sob. i niedz. od godz. 12-ej do 3-ej po 75 gr. i 1.— zł.

Schön

reprezentant Niemiec w wyścigu kolarskim „Tour de France”.

Górny i Wieczorek zawodowcami

W Katowicach rozeszły się zupełnie pozytywne wieści, że Górny a z nim i Wieczorek podpisali kontrakt z managerem Zbyszka Cyganowiczem p. Kowalskim. Obydwaj zawodnicy wyjeżdżają w najbliższym czasie ze swoim opiekunem do Nowego Jorku.

Górny walczył ostatni raz jako amator w ubiegłą sobotę przeciwko reprezentacji Lipska.

Turniej piłkarski w Pabjanicach

W nadchodzącą sobotę i niedzielę odbędzie się w Pabjanicach turniej piłkarski z udziałem drużyn PTC, Hakoah (Łódź), Kadimah (Łódź) i Kruschender. W sobotę gra Kruschender z Hakoahem, Kadimah z PTC. W niedzielę w godzinach przedpołudniowych grają zwycięzcy sobotnich spotkań. Po zatem odbędą się również zawody lekkoatletyczne i turniej ping-pongowy.

Samowystarczalność — czy kapitały zagraniczne? ...

Mowa p. ministra Kwiatkowskiego, wygłoszona na inauguracyjnym posiedzeniu nowej rady Państwowego Instytutu eksportowego, konferencja rolnicza w Warszawie i ostatnie obszernie expose p. min. przemysłu i handlu na Targach Wschodnich zwróciło uwagę całego naszego świata gospodarczego z jednej strony na premjowanie eksportu, które w dzisiejszej Europie przeszło w wysięg, rujnujący skarby wszystkich państw, uczestniczących w tej licytacji in minus — z drugiej zaś strony te trzy wydarzenia wypukliły w całej pełni rozbieżność, jaka istnieje w polskim ujmowaniu rzeczy między zagadnieniem samowystarczalności gospodarczej i sprawą dopływu do nas kapitałów zagranicznych.

Codziennie prawie czytamy na łamach pism gospodarczych o niezwykłe pożądanym u nas inwestycjach kapitału obcego, codziennie z drugiej strony słycać głosy o konieczności rozbudowy naszej wytwórczości, bodaj kosztem istniejących już u nas zagranicznych, choć na zewnątrz zupełnie polskich placówek przemysłowych. Nie mówimy tutaj o wybrykach młodych studentów, którzy w swoim czasie w Warszawie rozbili kilka sklepów. Pisaliśmy już o tem obszernie. Chodzi nam w tej chwili o to, że przez przesadnie i często jedynie na nieznanym rzeczy oparte lansowanie efemerydy same wystarczalności docieramy do drugiego bieguna akcji samowystarczalności — do wystraszania od nas obcych kapitalistów. Nasz objawiający się pryncypem pseudopatriotyzm już niejednokrotnie był przyczyną wycofania się z Polski w ostatniej chwili poważnych kapitałów zagranicznych. Czy mało jest wypadków, w których wielkie krajowe instytucje przemysłu lub wymiany, nietylko forytulki placówek krajowe — z czem można się ostatecznie zgodzić — lecz wyraźnie bojkotują przedsiębiorstwa oparte o kapitały zagraniczne. Okazuje się jednak, że mimo wszystko nie

wiele trzeba, by na tem tle zamydlić oczy: jedno z wielkich przedsiębiorstw, mające w kraju swą tylko montownię ma za hasło naczelne swej Produkcji i hasło samowystarczalności: „kupujcie wyroby krajowe”. Temi wyrobami krajowymi nazywa się fabrykaty zmontowane w kraju, lecz składające się prawie w całości z części pochodzenia zagranicznego.

Słynna i ciesząca się słuszną do brą sławą polska gościnność kończy się i staje się coraz bardziej słynną zagranicą polską niegościnnością, jeśli chodzi o lokaty obcego kapitału w naszej gospodarce. Wyrazem tego, że zła opinia o nas poczyna sobie coraz bardziej torować drogę, jest fakt spadku ilości dewiz w Banku Polskim. A jakie

są konsekwencje dla całego kraju szczyptych zapasów dewiz w naszej instytucji emisyjnej — o tem wiemy wszyscy dokładnie. Inflacja wekslowa jest pierwszym złem, jakie się na tem tle zradza.

Pojęcie przemysłu krajowego należy u nas znacznie rozszerzyć. Przemysł staje się coraz bardziej kosmopolitycznym — nie powinniśmy się tedy patrzeć wrogo na fakty, które dowodzą, że Polska wchodzi w wielką orbitę produkcji międzynarodowej, że interesują się nią wielkie wszechświatowe koncerny przemysłowe.

Obecnie w Polsce panuje kurs nieomal szowinizmu gospodarczego. Trzeba z tem skończyć, gdyż może to nas bardzo drogo kosztować. S. B.

2 odroczenia wypłat ogłosił sąd na ostatnim posiedzeniu

W wydziale handlowym sądu okręgowego w Łodzi znalazła się na wokandzie sprawa firmy „Gustaw Paszke”, w sprawie udzielenia odroczenia wypłat. Firma ta istnieje od 1910 r. i prowadzi w Aleksandrowie przy ul. Kościelnej 12 we własnej nieruchomości fabrykę i skład pończoch, zatrudniając do ostatniej chwili kilkudziesięciu robotników.

Z załączonego do akt sprawy bilansu wynika, że stan bierny wynosi 93,497 zł., zaś stan czynny 126,556 zł., czyli nadwyżka aktywów nad pasywami wynosi 33,052 zł., t.j. przeszło 30 proc. stanu biernego. Firma ma nadzieję wywiązać się zupełnie ze swych zobowiązań z powodu rozpoczynającego się sezonu w branży pończoszniczej, licząc przytem na wpływy od dłużników i odbiorców. Prócz tego firma nadmienia, iż posiada połowę nieruchomości w Aleksandrowie i że obecnie pracuje na lon osiagając z tego znaczny dochód.

Wszystkie te fakty wyluszczone przez firmę „Paszke” dają dostateczną gwarancję należytego wywiązania się przez nią ze swych zobowiązań.

Sąd postanowił udzielić firmie „Paszke” odroczenia wypłat na okres 3-miesięczny, mianując nadzorcą sądowym p. Leona Stolarczyka, zaś sędzią komisarzem, s. h. T. Kujawskiego.

W styczniu r. b. wpłynęło podanie adw. Felixa, pełnomocnika firmy „E. N. C.” właśc. Cecylja Ryzenbergowa, fabryka wyrobów trykotażowych działanych w Łodzi przy ul. 6 Sierpnia Nr. 2 o udzielenie odroczenia wypłat. Bilans firmy zamykał się sumą 293,130 zł. W lutym roku bieżącego wpłynęło podanie rzeczniczki firmy „Tiberghien Fils — Trenczyn — Czechosłowacja” o ogłoszenie firmie „E. N. C.” upadłości. Firma Tiberghien Fils posiada zaprotestowane weksle niewykupione przez Ryzenbergową, nadmieniając, iż Ryzenbergowa świadomie i rozmyślnie zaciągnęła znaczne zobowiązanie i obecnie za wszelkimi sposobami dąży do uchylecia się od zapłaty swych zobowiązań.

Sąd ferował wyrok, mocą którego ogłosił upadłość firm. „E.N.C.” datę otwarcia oznaczył na dzień 15 stycznia 1930 r. Tymczasowo sędzią komisarzem zamianował s. h. Biedermana, zaś kuratorem masy apl. adw. Gleitmana. Upadłość oddano pod dozór policji.

Liczba spółek akcyjnych wzrasta

W pierwszym półroczu r. b. powstało ogółem 33 nowozałożonych spółek akcyjnych, reprezentujących kapitał w wysokości 34 milionów złotych.

Największą ilość spółek akcyjnych powołano do życia w styczniu r. b. a mianowicie 15 spółek z kapitałem 12 milionów złotych.

Wykreślono z rejestru w tym samym czasie 20 spółek akcyjnych o kapitale 2,800,000 złotych.

Spółki akcyjne winny do nowego roku uzgodnić swe statuty z nową ustawą

W związku z upływającym w dniu 1 stycznia r. p. terminem uzgodnienia statutów spółek akcyjnych, już istniejących z nowem prawem o spółkach akcyjnych, Bank Polski przez swoje oddziały zwrócił się do poszczególnych spółek akcyjnych, aby ze względu na krótki już okres czasu przystępowały możliwie już teraz do rejestrowania nowych statutów w myśl nowej ustawy. Apel Banku Polskiego spo-

wodowany jest obawą, iż zbyt krótki okres czasu, pozostający jeszcze do zadośćuczynienia wymogom nowej ustawy o spółkach akcyjnych, spowodować może tak znaczne nagromadzenie się odnośnego materiału w wydziale rejestru handlowego w sądach okręgowych, a to już w terminie ostatecznym, iż stworzy to chaos i uniemożliwi załatwienie odnośnych wpisów w terminie wymaganym. (ag)

Co gubi Europę? Dumping rosyjski i konkurencja amerykańska

Liczba bezrobotnych w Niemczech wynosi około 2.800 tys. osób, w Anglii zaś przekroczyła 2 miliony. Również w szere-

gu innych krajów europejskich szerzy się bezrobocie. Wspólną przyczyną tych faktów jest — według opinii fachowej prasy londyńskiej — brak rynków zbytu dla towarów eksportowych. Kryzys handlu eksportowego wszystkich państw europejskich ma za przyczynę spadek siły nabywczej Rosji przy jednoczesnej sprzedaży za bezcen jej towarów oraz konkurencję Stanów Zjednoczonych oddzielonych od Europy wysoką barjerą celną. Uzdrowienie stosunków gospodarczych w Europie może się dokonać jedynie przez rozwiązanie tych dwóch problemów: dumpingu rosyjskiego i konkurencji amerykańskiej. * * *

Od roku 1922 po dzień dzisiejszy wykazuje bilans handlowy Stanów Zjednoczonych stale saldo dodatnie, które wynosiło w roku 1922 — 589, w roku 1923 — 206, w roku 1924 — 882, w roku 1925 — 633, w roku 1926 — 278, w roku 1927 — 583, w roku 1928 — 850, w roku 1929 — 734 milionów dolarów. Stale rośnie import towarów zagranicznych, który w roku 1922 wynosił 3432 a w roku 1929 — 4756 milionów dolarów, jednak w silniejszym stopniu wzrasta eksport amerykańskich towarów, który np. w roku 1929 wynosił prawie 5 i pół miljarde dolarów.

Bankier świata

Francja odzyskuje swe dawne stanowisko

Zapasy dewiz i złota, nagromadzone we Francji, uważane są za wynik chwilowej i wyjątkowej konjunktury postabilizacyjnej. W rzeczywistości jednak, jak to wynika z kilkuletnich doświadczeń, zapasy dewiz i złota wzrasta stale w związku z dodatkiem kształtowaniem się bilansu płatniczego Francji, a w szczególności jest wynikiem zachwiania równowagi między wysokością dodatniego salda bilansu płatniczego a wysokością ekspor-

tu kapitałów. W chwili obecnej zapasy złota i dewiz Banku Francji oraz zapasy dewiz skarbu państwa i banków prywatnych wynoszą łączną sumę 87 miliardów franków, czyli o 65 miliardów fr. więcej, niż w r. 1924.

Jeśli eksport kapitałów z Francji nie przybierze w najbliższym czasie większych rozmiarów, to w 1932 francuskie rezerwy złota i dewiz przekroczą sumę 100 miliardów fr. Tego rodzaju perspektywa wydaje się nienormalną i niebezpieczną, a w związku z tem natychmiastowe zastosowanie środków przeciwdziałających zbędnej akumulacji rezerw kruszcowych wydaje się koniecznym. Silny dopływ złota, wybitnie dodatni bilans płatniczy — w przeciwieństwie do innych państw — stały wzrost oszczędności predystynują Francję na bankiera świata. Spadek rentowności wysoko stojących pierwszorzędnych papierów wartościowych francuskich przyczynia się również do ekspansji kap. franc. zagranicę.

Sprostowanie

W numerze z dnia 6 bm. w dziale sprawozdań z sądu handlowego donosiliśmy o ogłoszeniu upadłości Moszkowi Joskowiczowi, sprzedaż robót ręcznych, przy ul. Piotrkowskiej 22.

Do wiadomości tej wkradła się omyłka składacza i należy ją sprostować w ten sposób, iż ogłoszono upadłość nie Moszkowi, a Markowi Joskowiczowi.

Rynek pieniężny

Cedula giełdy w Łodzi

Dolary St. Zjedn. 8,89
5 proc. poź. dolar. premjowa 59.— (58,75)
4 proc. poź. inwestycyjna 112% (112.—)
Bank Polski 168% (167,75)
Tendencja wyczekująca.

Warszawska giełda pieniężna GOTÓWKA.

Dolary 8,91
CZEKI
Belgja 124,41
Gdańsk 173,86
Holandia 359,06
Londyn 43,86,75
N Jork — czek 8,909
Paryż 85,01,50
Szwajcaria 173,06
Sztokholm 239,68
Wiedeń 125,90
Włochy 46,72,50
Berlin 212,43
AKCJE.
Polski 167,—
Częstocice 35,30
Lilpop 25,50
Siła i Światło 71.—

PAPIERY PAŃSTWOWE I LISTY ZASTAWNE.

Inwestycyjna 112,75
dolarówka 55,50
stabilizacyjna 86,—
kolejowa 103,50
8 proc. B. G. K. 04,—
8 proc. przem. polskiego 89,—
4 i pół proc. listy zastawne ziemskie zł. 56,50
8 proc. m. Warszawy zł. 75,—
8 proc. m. Częstochowy 66,50
10 proc. m. Radomia 79,50
NOTOWANIA BAWELNY LIVERPOOL
Bawełna egipska, zamknięcie: styczeń 9,20 marzec 9,38 maj 9,56 lipiec 9,68 listopad 9,04 gruzień 9,14 loco 9,99.
ALEKSANDRJA
Bawełna egipska: Sakellaris: styczeń 19,30, marzec 19,62 maj 20,08 lipiec 20,59 listopad 18,84.
NOWY JORK
Bawełna amerykańska, zamknięcie: styczeń 11,47 wrzesień 11,06 październik 11,17 listopad 11,25 gruzień 11,36 loco 11,20.

RESZTKI

tkanin bawełnianych i t. zw. „Braki”
ubrania zawodowe, robotnicze, sportowe i dla
urzędników biurowych e. t. c.
po wyjątkowo niskich cenach sprzedaje
KONSUM

„WIDZEWSKIEJ MANUFAKTURY”
Rokicińska 54. Dojazd tramwajem Nr. 10 i 16.
N. B. Dla pp. urzędników państwowych i komunalnych
sprzedaż na spłaty miesięczne. 6412

Warszawski Teatr Rewji „CHOCHLIK”

pod kier. art. Jerzego Darskiego,
w Kinie Spółdzielni,
SIENKIEWICZA 40 (Sala zimowa)

Dziś i dni następnych!
wielka jesienna rewja w 2-eh
częściach, 18 obrazach p. t.

POCO Z ZAGRANICY BRAC?

pióra Hemara, Własta, Wio-Bora,
Wulkana i Kruka.

Udział biorą: I. Grzybowska, T.
Gorłówna, L. Orlińska, Z. Zukow-
ska, W. Boruński, J. Darski, M. Po-
pławski, J. Szyndler oraz 6 revue-
girls.

W programie m. in.: „Fann”,
„Za skarby świata”, „Idylla Lop-
ka” oraz numery solowe, atrakcyj-
ne itp.

Własne dekoracje, kostjomy i
efekty świetlne.

Conferencjer: M. Popławski.
Reżyserja: Wł. Boruński i dyr.
J. Darski.

Dekoracje art. mal. W. Nowa-
kowskiej. Orkiestra pod kier. C. Kan-
tora.

Codziennie 2 przedstawienia o
godz. 7,30 i 9,30. W soboty, nie-
dziele i święta 3 przedstawienia o
godz. 5,30, 7,30 i 9,30.

Ceny miejsc od 1 z. do 2 z.

PORADNIA WENEROLOGICZNA

Lekarzy-specjalistów
Zawadzka 1
TEL. 205-38

czynna od 8 rano do 9 wiecz.
11—12) przyjmuję
2—3) kobieta—lekarz
w niedzielę i święta od 9—2 pp,
leczenie chorób
wenerycznych i skórnych

Badanie krwi i wydzielin na
syfilis i tryper.
Konsultacje z neurologiem
i urologiem
Gabinet Światło-leczniczy
Kosmetyka lekarska
Oddzielna poczekalnia dla Kobiet
PORADA 3 Zł. 3236

Doktor P. KLINGER

spec. chorób wenerycznych,
skórnych i włosów

Andrzeja 2, tel. 132-28

wznowił przyjęcia

Przyjmuje od 9—11 i od 6—8
Od 1—2 w Lecznicy (Piotrkowska 62)

Dr. med.

H. Rózaner

Narutowicza 9, tel. 128-98

Specjalista chorób skórnych,
wenerycznych i moczopłucowych
Przyjmuje od 8—10 i 6—8. Leczenie
lampa kwarcowa. Oddzielna pocze-
kalnia dla Pań.

Gabinety Kosmetyki lekarskiej

D-ramed. Marji LEWINSONOWEJ
Cegielniana 6, telef. 148-68.
Godz. pracy dla pań i panów
10—2 i 4—8

Czynne są następujące działy:
1. chor. skóry i włosów.
2. Beauté
3. Kuracji odmładzających.
4. Masaż (ogólny i częściowy).
5. Epilacji (electrocoagulacja
elektroliza).
6. Elektroterapii (diatermia, d'Ar-
sonwalizacja, galvanofaradyzacja).
7. Helioterapii (Boentgen, kwarc,
sollux, kąpiele świetlne).
8. Chirurgii estetycznej (bliz-
ny, zylaki, zmieszaniecienia,
nowotwory i t. p.),
pod kierunkiem chirurga
D-ra Z. LEWINSONA
ordynującego codz. od godz. 1—4

KLINIKA

Położniczo-chirurgiczna
„SANATO”
Ogrodowa 10, tel. 213-57

I i II klasa
OPIEKA LEKARSKA

nad matką i dzieckiem.

CENY PORODU
na II-iej klasie wraz z zabiegami
200 zł. 4054

Dr. med. LAJCHTER STOMATOLOG

Chor. szczęk, dziąseł, podniebienia,
języka i t. p.

powrócił
ZIELONA 9, I p., front,
tel. 149-88, od 2—6/4 po poł.

Dr. med. J. Sadokierski

STOMATOLOG
chirurgja szczęk i jamy ustnej,
regulacja zębów

Rentgenodjagnostyka
ul. Piotrkowska 188, —Tel. 114-20,
Ordynuje 3—7 7028

Doktor WOLKOWYSKI

CEGIELNIANA 25, TEL. 126-87

powrócił

Specjalista chorób skórnych
i wenerycznych 6800
LECZENIE ŚWIATEŁM,
DJATERMJA

(lampa kwarcowa)
Badanie krwi i wydzielin.
Przyjmuje od 8—2 i od 6—9,
w niedziele i święta od 9—1.
Dla pań od 6 do 7 po poł.
oddzielna poczekalnia.

Lek. dent. F. Rozen-Rawicz

Kilińskiego 49. Tel. 154-36.
powrócił

Dr. med. 7138

Sz. Goldryng

ul. Południowa 9, tel. 127-64
gabinet rentgenologiczny
powrócił.

LECZNICA

lekarzy specjalistów
przy Górnym Rynku
Piotrkowska 294, tel. 123-89
(przy przystanku tramw. pabjanickich
Czynna od 10-iej rano do 7-iej wiecz.
w niedziele i święta do 2-iej po poł
Wszystkie specjalności i denty-
styka. Kąpiele świetlne, lampa
kwarcowa, elektryzacja, Roentgen
szczęplenia, analizy (mocz, kawa
krwi, płocin, wydzielin itd.) Ope-
racje, opatrunki.
Wizyty na miasto. Porada 4 zł.
Porada dentytyczna oraz wene-
rologiczna dla chorób skórnych
i wenerycznych
3 ZŁOTE.

Dr. med. 7925 H. BERGSON

Choroby kobiece
powrócił
Narutowicza 6, od 6—7 pp.

Do akt.
Nr. 1960—1930 r.

Ogłoszenie.
Komornik
Sądu Powiatowego
w Łodzi, Adam
Jaroszyński zamie-
szkały w Łodzi,
przy ul. Piramo-
wicza 7 na za-
sadzie art. 1030
U. P. C. ogłasza,
że w dniu
16 września 1930 r.
od godz. 10 rano
w Łodzi przy ul.
Drewnowskiej 5
odbędzie się
sprzedaż z prze-
tergu publicznego
ruchomości, nale-
żących do
Markusa
Gleiberga
i składających się
z mebli
oszacowanych na
sumę Zł. 520—

Łódź, 5.9.30 r.

Komornik
A. Jaroszyński

Do akt.
Nr. 1529/30.

Ogłoszenie.
Komornik Sądu
Grodzkiego w Ło-
dzi Bronisław
Pingielski
zam. w Łodzi,
przy ul. Południo-
wej 57, na zasa-
dzie art. 1030 U.
P. C. ogłasza, że
w dn. 19 września
1930 r. od godz.
10 rano w Łodzi,
przy ul.
Orla 9
odbędzie się sprze-
daż przez licytację
ruchomości nale-
żących do
Borysa vel Berka
Worobiejczyka
i składających się
z kredensu, oto-
many, toalety, sto-
lików i innych
oszacowanych na
sumę Zł. 1040.—

Łódź, 9.9.1930

Komornik
w. z. Jabczyk

Do akt.
Nr. 1301—30 r.

Obwieszczenie.
Komornik Sądu
Powiatowego
w Łodzi Rafał
Sakkilari, zamie-
szkały w Łodzi
przy ul. Karola 30
na zasadzie art.
1030 art. Post.
Cywiln. ogłasza
że w dniu
19 września
1930 r. od godz.
10-iej z rana w
Łodzi, przy ul.
Wólczańskiej 157
odbędzie się sprze-
daż przez publi-
czną licytację ru-
chomości
należących do
Alberta Langhoffa
i składających się
z mebli
oszacowanych na
zł. 1310.—

Łódź, 22.8.30 r.

Komornik
R. Sakkilari

SZKOŁA Ireny PRUSICKIEJ

Gimnastyka taneczna, higieniczna
Taniec art. solowy i zbiorowy. Perkusje.
Specjalne klasy zawodowe. Dyplomy.

Inform. i zapisy codz. 4—6 w sekr. Piotrk. 57, II p.
od 15-go września w lokalu szkoły Karola 4, part. fr.

Prof. Stanisław Nirnstein

wznowił lekcje gry fortepianowej
Wykłady w zakresie kursów: niższego, średniego
i wyższego

TRAUGUTTA 12, fr. III piętro.

Najlepsze lody

poleca
CUKIERNIA Z. GOMOLINSKIEGO
PRZEJAZD 1, TEL. 133-72 i 206-87

Porcja 1 zł. Pół porcji 50 gr.

Do lodów dodaje się
wodę sodową i wafle **darmo**

UWADZE POSIADACZY POLIS TOW. UB. AMERYK.

EQUITABLE

Mr. Andrew Dittmar, przedstawiciel i pełnomocnik
firmy amerykańskiej Dollar Claims Company, Inc.
przybył do Łodzi i będzie przyjmował osoby, po-
siadające polisy tow. „Equitable” — a pragnące
uzyskać należne za polisy pieniądze — w Grand
Hotelu pok. 109, w czwartek 11, w piątek 12, w
sobotę 13 i w niedzielę 14 b. m. od godz. 12—1
i od 5—6 pp. Dollar Claims Company, Inc. wyda-
je pożyczki na polisy. Po wyjeździe p. Dittmara z
Łodzi należy zwracać się po informacje, jak rów-
nież hierować korespondencję w sprawie uzyska-
nia należności od tow. ub. „Equitable” bezpo-
średnio do New Jorku do biura Dollar Claims
Company, Inc. 527. Fifth avenue New York City
U. S. A. 1608

SZKOŁA PLASTYKI I RYTMIKI ORAZ PRZEDSZKOLE
(kl. A, B i treblówka)
STEFANJI PASZKÓWNY GDAŃSKA 94, tel. 164-11.
Lecje rozpoczę się.
Zapisy do szkoły od g. 12—13 i od 17—19.

Dr. med. S. Neumark

Moniuszki 5, tel. 170-50
Choroby skórne i weneryczne
Leczenie djatermja,
djatermokoagulacją
oraz lampą kwarcową
Przyjmuje od 1,30—2,30 i od 5—7

Dr. med. Markowiczowa

Choroby skórne i weneryczne
POWRÓCIŁA
Al. 1-go Maja 37. Tel. 166-35.
Przyjmuje od 9—11 i od 4—8 wiecz.
Gabinet kosmetyki lekarskiej

Lekarz-Dentysta P. ZYTNIKA - KAHANOWA

11-go Listopada Nr. 9.
(Konstantynowska). Telefon 133-53.

powróciła

Dr. med. Oskar Winter

choroby wewnętrzne
i zaburzenia nerwowe
PIOTRKOWSKA Nr. 113,
tel. 200-06
Przyjmuje od 4—6. 8040

Lekarz-Dentysta R. HANFTWURCLOWA

powróciła

Dr. med. M. LERNER

spec. chor. dzieci
przyjmuje od 3—5
Zachodnie 64. Tel. 113-06

DŹWIĘKOWE Grand-Kino **POGANIN**

Dziś i dni następnych!!

RAMON NOVARRO

W roli głównej

Ramon Novarro

Obraz wytwórni: Metro-Goldwyn-Mayer.

Niebywała sensacja. Po raz pierwszy na ekranie piękny jak bożek grecki RAMON NOVARRO klasyczny przedstawiciel urody męskiej zachwyca i czaruje w dźwiękowo-spiewnym filmie „POGANIN”, który przechodzi wszystko dotąd widziane. Uroda, piękno nagiego ciała i zachwycający głos Ramona Novarro święcą w dźwiękowo-spiewnym filmie „POGANIN” największe tryumfy.

Początek seansów w dni powszednie o godz. 4-ej, w sobotę i niedzielę o godz. 12-ej w poł. Ostatni seans o 10.15 wiecz. **Ceny miejsc na porankach niższe.**

Uwaga: Ulgowe bilety i passe-partout prócz urzędowych, nieważne. **NADPROGRAM?**

Upiększaj swój dom!

PRACOWNIA MEBLI
A. Müller, właściciel G. Günther
Piłsudskiego 65 (Wschodnia)

Egz. od 1876. telefon 171-40 Egz. od 1876.

poleca swój bogato i wszechstronnie zaopatrzonej skład urządzeń pokojów sypialnych, stółowych, gabinetów, mebli kuchennych i t. p. utrzymanych w stylu nowoczesnym w wykonaniu solidnym, ciesząc się dobrą sławą na najdogodniejszych warunkach i każdej cenie.

UPRASZA SIĘ O ODWIEDZENIE SKŁADU.

GIMNAZJUM ŻEŃSKIE JÓZEFA ABA W ŁODZI

Zielona 10, tel. 122-12.

Zapisy kandydatek do wszystkich klas przyjmuje sekretariat codziennie od godz. 10—1.

DYREKTOR (—) J. AB.

Uwaga: PRZEDSZKOLE przy gimnazjum pod kierunkiem p. Felicji Kędrzyny.

Pomieszczenie na skład

w śródmieściu poszukiwane przez firmę kanalizacyjno-wodociągową (piwnica, szopa lub t. p.) Powierzchnia około 40 m. kw. Wiadomość do Biura „Bip”, tel. 120-62. 8136-1

Dr. med.

HELLER

Choroby skórne i weneryczne
UL. NAWROT 2
TELEFON 179-89

Przyjmuje do 10 r. i od 4—8 wiecz w niedzielę od 11—2 po południu
Dla pań spec. od godz. 4—5 po poł. dla niesamochodnych
CENY LECZNIC.

Nauka Stenografii

P
O
L
S
K
I
E
J

u HENRYKA BERMANA

ul. Przejazd 19 (Kilińskiego 93) Telefon 136-05.

rozpoczyna się 15 b. m.

Zapisy i informacje codz. od 12—2 i od 6—9 w.

Ogłoszenia drobne

BIZUTERIA,

zegarki na raty, ceny gotówkowe. „Preciosa”, Piotrkowska 123, w po dwórzcu. 7433-8

ELEKTROMONTERZY

samodzielni mogą się zgłosić w godzinach od 3 do 5 po poł. do firmy „Prądnicza”, Gdańska 76. Wymagane świadectwa. 8132-1

RYTMIKA dla DZIECI

w wieku przedszkolnym i szkolnym (od 4 do 15 lat) przy 7-kl. Szkole i Zakładzie Frebrowskim

Kacnelson - Nachumow
ul. Pomorska 20

Przyjęcia tel. Przyjęcia
od 4—7 pp. 183-40 od 4—7 pp.

Przyjmuje się również zapisy dzieci obcych szkół za opłatą zł. 20 mies. Dla dzieci naszej 7-kl. szkoły i przedszkola rytmika BEZPŁATNA

CHCESZ OTRZYMAĆ POSADĘ?

Musisz ukończyć kursy fachowe, korespondencyjne profesora Sekulowicza, Warszawa, Żórawia 42. Kursy wycząją listownie: buchalterji, rachunkowości kupieckiej, korespondencji handlowej, stenografji, nauki handlu, prawa, kaligrafji, pisanja na maszynie, towaroznawstwa, angielskiego, francuskiego, niemieckiego, pisowni, gramatyki polskiej oraz ekonomji. Po ukończeniu świadectwo. Żądajcie prospektów. 633-13

POKÓJ UMEBLOWANY

dla 2-ch pań do wynajęcia od zaraz. Przejazd 14, m. 20. od 2—7. 1605-3

Sukna

LEONHARDA
BIELSKIE
TOMASZOWSKIE
ANGIELSK E

poleca po cenach umiarkowanych

ZGUBIONO

dowód osobisty wydany przez Starostwo grodzkie w Łodzi na nazwisko Kazimierza Piątkowskiej ul. Zagajnikowa 33. 8078-3

DŹWIĘKOWE KINO MIMOZA

KILIŃSKIEGO 17B.

Dziś i dni następnych!
Z Otwarcie Sezonu Zimowego
100% film dźwiękowo-spiewny

„Spiewający Blazen”

W roli głównej bożyszcze tłumów obu półkul AL JOLSON

Nad program: Rewelacyjny dodatek dźwiękowy.

Początek: w soboty, niedziele i święta o godz. 3.30, w dni powszednie o godz. 5.30, 7.30, 9.15

Następny program: „ZAKŁĘTA RZEKA” — w rolach główn. Ryszard Barthelmess i Betty Compson

Dr. Donchin

Specjalista chorób oczu przeprowadził się na Piotrkowska 90 telef. 221-72.

przyjmuje od 10—1 i od 4—7.30 wieczor. w niedz. od 10—1 po poł.

Dr. med.

Antoni Miller

Łódź, ul. Targowa 32, front I p. tel. 206-34.

Choroby wewnętrzne i zakaźne.

Godz. przyjęć od 8-ej do 9³⁰ rano i od 7—8³⁰ wiecz.

Prenumerata miesięczna „Głosu Porannego” ze wszystkimi dodatkami wynosi w Łodzi zł. 5.60, za odosłanie — 40 groszy, z przesyłką pocztową w kraju — zł. 6.50 zagranicą — zł. 10.—

Ogłoszenia

za wiersz milimetry 1-szpaltowy (strona 5 szpalt): 1-sza strona 1 zł., w tekście 50 gr. nadesłane po tekście 40 gr.; nekrologi do 150 wierszy 30 gr., wyżej — 40 gr. Zwyczajne (str. 10 szpalt) 12 gr., Drobne 15 gr. za wyraz; najmniejsze ogłoszenie zł. 1.50 gr. Poszukiwanie pracy 10 gr. za wyraz; najmniejsze zł. 1.20 gr. Ogłoszenia zaręczynowe i zaślubinowe 12 zł. Ogłoszenia zamiejscowe obliczone są o 50 proc. drożej. Firm zagranicznych o 100 proc. Za ogłoszenia tabularyczne lub fantaz. dodatk. 50%